

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
5-hasabos petit sor egyszer 20 M.,
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitóléc sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 124

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, január 6.

Mai számunk több közleményei:

Vezéreljük: A közérzület hatalma.
A katonatiszti fizetéseket lelemelték.
Egyről-másról.
A transzváli háború.
Ugron Kossuth ellen.
Estély a szegény tanulók javára.
Aradi pénzügyesek.
A nagy sikkasztó kérelme.
Összegezt komikus.
Ötvenezer forintos rablás.
Párviadal a kórusban.
Tárcza: Báli ruhák. Irtá: Gelléri Mór.
Regény-Uzarnok: Dr. Moreau szigete. Irtá: H. G. Wells.

A közérzület hatalma.

Arad, január 5.

A százalmas hanyatlás, mely közgazdaságunk minden ágában, részint a ki-egyezés, részint a világpiacon válsága folytán beállott s melynek határa szinte beláthatatlan, gondolkodóba ejtette a magyart és mivel nyilvánvaló, hogy a bajon állami intézkedésekkel egyhamar segíteni nem lehet, azt kezdik fontolóra venni, hogy társadalmi uton nem lehetne-e vajjon megteremteni azokat a körülményeket, melyek beállta közjogi helyzetünkénél fogva esetleg csak a távol jövőben remélhető, de a melyek nélkül gyökeres javulás egyhamar nem várható?

Bizony meglehetne azokat teremteni s egyéb se kellene hozzá, csak hogy minden honfitársunk legyen ember és magyar.

Ha mindenki úgy szabályozná a maga kis egyéni közgazdaságát, hogy a közös esz-közök alkalmazása mellett a közös cél-nak szolgáljon javára, akkor az országos közgazdaság is kevés idő múltán teljes bizonyossággal föllendülne.

Ha a közérzületnek ily hazafias polarizációja már régebben létesült és érvényesült volna, akkor Magyarország ma a világnak leggazdagabb országa lenne, daczára Ausztriával fennálló és közgazdasági életünkre nézve kedvezőtlen közjogi helyzetünknek.

Állunk a szavunknak, bármi merészenek tessék is első tekintetre az állításunk. Magyarország a földkerekség egyik legáldottabb pontja, a mely némi gyarmatárkon kívül az ember igényeinek minden nemére szolgáló szükségleteket sokszorta nagyobb mennyiségben termeli, mint a mennyit a lakosság megélhetési föltételei követelnek. Egyebet se kellene a magyar embernek tennie, mint hogy szükségleteit magyar gazdasági és iparterményekből fedezze, magyar fürdőkön szórakozzék, pénzt ne az idegenben költse stb., és akkor egyszerre aktív lenne a kereskedelmi mérlegünk s bátran áttérhetnénk az arany valutára s nem kellene félnünk, hogy pénzünk, ha értékesebb a papirnál, kifolyik az országból.

Milyen egyszerű, csaknem gyerekes az ajánlott remédium s a bölcs nemzetgazdák gunyosan meg is mosolyogták eddig mindig és mindenütt a hol és mikor hal-

lották, s lám, most kezd a naiv módszer iskolát csinálni és szélteben hangoztatják, hogy ha mindenki magyar provenienciát vásárolna, nem volna szükségünk iparunk mesterséges védelmére.

Nem is ott van a bökkenő, hogy a hazai iparnak általános pártolása nem válnék be, hanem ott, hogy a pártolásnak ez az általánossága nem vihető keresztül. Miért? Azért, mert nem minden magyar ember magyar és ember, pedig e nélkül amaz egyszerű orvoslása a mi közgazdasági bajainknak nem lehetséges.

Valljuk be nyiltan és őszintén: a magyarság nincs ma az erkölcsi fegyelmezettségnek azon magaslatán, hogy magánéletének még oly csekély szabályozására valamelyes közérdek szempontjából hajlandó volna; másrészt a magyar társadalomnak nincs meg ez idő szerint az az egysége, hogy a közjóra szolgáló valamely akció hatásosnak bizonyult irányát önként kövesse, hogy ez a szó: „Hi a haza“ sorai-ban tömeges viszhangot keltsen.

Hiába mondják mások, hiába érzik és tudják önmaguk, hogy a céltudatosan érvényesülő közérzület hatalma ellenállhatatlan, hogy annak nyomán a siker ki nem maradhat, azért még se veti magát alája senki, mert tudja, hogy más se teszi s még jobban tudja, hogy a közös akció nélkül úgy sem ér semmit, ha ő egy divatos, hazafias ötletből magát nevetségessé teszi és rosszabbat és drágábbat vásárol csak azért, mert hazai, holott szebbet,

TÁRCZA.

Báli ruhák.

Irtá: Gelléri Mór.

Sehogysen tudtam Riza kisasszonyt rábirni, hogy pipere- és ruházati cikkei ne Bécsből hozassa.

A véletlen egy jó érvet is játszott a kezemre.

Volt nekem abban a városban, melyben laktam és melyben Riza kisasszony is lakott, egy daliás barátom. Ugyes társalgó, finom modoru fiatalember. Kitünő ügyvédi irodája is volt. Természetes tehát, hogy nemcsak a mamák néztek rá jó szemmel, nagy reménnyel, hanem a legkedvesebb leányok is szívesen vették udvarlását. Oh, be sok szép remény tűzött Béla barátom mosolygó szavaihoz, nevető bókjaihoz, finom emberségtudásához. Es a remények ezen alig sejtett szálaiból a közvélemény meséket szőtt és a mesék alakjai között nem utolsó helyet foglalt el Riza kisasszony.

Pedig ez egyszer a szövevény nem olyan lett, amilyennek azt a fáma kieszelte.

Béla ugyan nem viseltetett ellenszenvvel a szépnem iránt és legkevésbé volt blazirt. Nem is idegenkedett a házasságtól egy csöppet sem. De szíve választottját nem abban a városban találta, amely a mi kis csöndes rezidenciánk volt. A zajos farsangi napok és éjek után, melyeknek fényes mozzanataiban nem

egy epedő szív vágyott utána, melyeknek mulatságaiban nem egy gyöngéd lélek kiszitteté az ő izlése szerint az ő kedvencz színeiben báli ruháját, Béla egyszerre eltűnt városunkból és egy hét múlva mint völegény tért vissza.

Volt kiábrándulás. Volt pletyka mindenfelé. Es mindenki egyetértett bizonyos dolgban.

— Bizony itt is kaphatott volna magához való asszonyt. Van ám nálunk is elég jóra való, szép, derék és művelt leány.

Körülbelül ez volt az irány, mely a kiábrándult és reményeikben csalatkozott urak és hölgyek életében kifejezést talált.

Usaládi ünnepéj volt a polgármesternél, meghívót kaptam én is, Rizaék is, Rizaék is elmentek, én is ott voltam. A teánál egymás mellé kerültünk és hogy, hogy nem, napirendre kerül Béla „esete“ is. Gyöngéden érintetem a dolgot, nehogy Riza kisasszony találva érezze magát. Beszélgetés közben — mint ha jó szellemem sugta volna — egyszer csak szóltam:

— Most is igazolva látom az én sokszor hangoztatott emlékem: *Amit itthon megkaphatok, nem megyek én azért a szomszédba.*

Hosszan, némőn nézett reám Riza, szép szép szép szép szemével. Egyszerre többet é tett meg egy példából, mint a száz kapacitációból.

— Igaza van, mondá és azóta nem hozatja Bécsből báli ruháit. Annál kevésbé, mert Béla házasságánál később bebizonyult, hogy bizony kár volt neki is „importálni“ az asszonyt. Magához valóbbat is kaphatott volna a mi vidéki nagyvárosunkban.

A világért sem akarom ezt az életből merített példát itt alkalmazni. A példát, mely talán véletlenül hatott, csak elbeszéltem. Nem fogom a férfiakat kapacitálni, hogy csak városukból nősüljenek. A nőket sem akarom lebeszélni, hogy más városokban lakó férfiakhoz ne menjenek nőül.

Szabad világot élünk. Minden szabad, — ha szabad.

De céloim mégis volt e kis történettel. Egy alkalmat akartam vele igazolni. Elmondtam, hogy Riza kisasszony (ki különben ma boldog nő s kedves barátném) mily véletlenül volt kapacitálható. Amit hosszú rábeszélés, érvek gazdagsága, meggyőzni törekvés nem tudott elérni, azt elérte egy véletlen.

Pedig a véletlen a legtöbb esetben rossz barátja az embernek. En ugyan megbocsátok neki, mert az ő segítségével sikerült elérnem, hogy Riza kisasszony azóta jó összeg pénzt elvon a külföldi ipartól és vele a hazait jutalmazza. Nem is fogja megbánni. Mert a mi munkásaink is birnak izléssel, tudnak dolgozni s ha a megrenelők velük érintkeznek, izléséről, igényeiről fogalmat nyújt, vajmi köny-

jobbat, olcsóbbat kap olyat, amit külföldön készítettek. Nem vagyunk hozzá elég jók, hogy boldogokká, elég takarékosak, hogy gazdagokká lehessünk. Ez a fátumunk.

Arra, hogy meg fog-e javulni valaha ez a mi teljesen züllésnek indult közérzetünk, könnyebb volna azzal felelni, hogy nem, semmint egy kedvező jóságot kockáztatni. Vigasztalásul szolgál mégis, hogy a társadalmi akció útján való segítség eszméje az ő 50 éves szunnyadása után új életre ébredett és ez akció jogosultságát és beválhatóságát egyaránt elismerik.

Azt is kedvező előjeleknek vehetjük, hogy a magyar iparnak a belfogyasztás bizonyos fokú biztosítása által igyekeznek ugynevezett státusférfiaink is támogatására sietni. A magyar delegáció multkori ülésén utasították a közös hadügyminisztert, miszerint a jövőre kimutatást készítsen arról, mennyit vesz az ő szükségleteinek kiegészítésére a magyarországi szállítmányokból; a legutóbbi ülésen pedig az összes főlshóalók erélyes kifejezést adtak azon óhajuknak, hogy egy újabb tervezésű katonai iskola bár Budapesten vagy Magyarországon állíttatnék föl!

Ime a közérzet hatalma még a delegációk ülésén is észrevehető, ha mindjárt csak jámbor óhajások szerény nyilvánulásának alakjában is, de a kezdet legalább megvan s hát ha még folytatása is lesz!

A katonatiszti fizetéseket felemelték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma folytatta a hadsereg budgetjének részletes tárgyalását. Az egész vitán a katonatiszti fizetések felemelésének kérdése dominált.

Eltvbén senki ellene nem volt, a szükséges pénzt, bár nehéz terheket ró a nemzetre, szintén készséggel megszavazta mindenki, csak közjogi aggodalom állott evvel szembe az ellenzék részéről. Ugron

Gábor fejtette ki azt az álláspontot, hogy a delegációk nem jogosultak a fizetés emelés megszavazására, mert ez eminenter törvényhozási feladat. A köztisztviselők fizetésrendezésének analogiájára hivatkozott, a melyet törvényhozási uton végeztünk. Hivatkozott továbbá arra, hogy a katonatisztek nyugdíj-ügyét is törvényhozással szabályozta. Mivel pedig a nyugdíj-ügy csak része a fizetés ügyének, a nagyobb kérdésről feltétlenül a törvényhozással joga döntenie s nem a delegációknak, a mely csak bizottsága a parlamentnek s soha jogot nem kapott fizetés megállapításra. A delegáció csak folyósítja a megállapított fizetéseket.

Szell Kálmán válaszában kimutatta, hogy Ugron közjogi álláspontja téves. Precedens esetek is vannak már a delegációk történetében. Magyarországon is 1892-ig a budgetben állapították meg a fizetések összegét, budget joga pedig a delegációnak kétségszöndvevonhatatlanul van.

Elénk eszmecsere folyt a kérdésről, a melynek vége az lett, hogy a többség a miniszterelnök magyarozatához csatlakozott s a katonatisztek fizetés-javítását megszavazta.

Részletes tudósításunk a következő:

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelött 10 órakor Szilágyi Dezső elnöklete alatt ülést tartott.

Jelen voltak a közös kormány részéről Goluchowski Agenor közös külügyminiszter, Krieghammer Ödön báró hadügyminiszter, Jekelfalussy altábornagy osztályfőnök, Röckenzaun altábornagy osztályfőnök, Canisius és Klar vezérőrnagyok, Probatin, Terkulja és Ellmayer ezredesek, Dobrucký lovag vezérhadbiztos, Abele alezredes és Urban őrnagy a hadügyminiszter szárnysegédei, Graf hadbiztos, dr. Uriel vezértörzsorvos, báró Spaun tengernagy, a tengerészeti osztály főnöke; a magyar kormány részéről: Szell Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter és gróf Széchenyi Manó, a felség személye körüli miniszter.

Elnök az ülést megnyitván, Münnich Aurél ismerteti a rendes szükséglet keretében előforduló különbözözetek természetét és indokait.

A negyedik tétel d) pontjánál (a tüzérség és vonatcsapat részére szükséges lovagló- és hajtótanár-intézet felállítása által igényelt szükség-többlet 134,534 korona) Pulszky Ágost megjegyzi, hogy új intézménnyel állunk szemben és azt hiszi, hogy az előirányzott összegnél többre lesz szükség. Felvilágosítást kér ennél fogva az intézet egész költsége iránt.

Ugron Gábor helytelennek tartja, hogy a katonai intézetek mind Ausztria területén vannak. Ez új intézményt Magyarországon kívánja föllállítani. Az összeg ellen nincs kifogása, de ismétli és hangsúlyozza, hogy ez az intézmény Magyarország területén állíttassék fel.

Miklós Ödön kijelenti, hogy nagyon szeretné, ha Magyarországon állíttatnék fel ezen intézmény, de megjegyzi, hogy ő Felsége a Schlosshof nevű kastélyt ajándékozta e célra, úgy, hogy építési költségek czimén legalább is egy millió takarítható meg.

Krieghammer Ödön báró hadügyminiszternek nem volna kifogása az ellen, hogy ezen intézmény Magyarországon állíttassék fel, hanem költségkimelés szempontjából határozta el magát annak Ausztriában való felállítására.

Gajári Ödön igazat ad Ugron felfogásának abban, hogy az új központi intézetek felállításánál Magyarország is tekintetbe vétessék.

Keglevich István gróf osztja azokat az aggodalmakat, a melyeket az új intézmények létesítése szempontjából az előtte szölkak kifejtettek. Kívánja, hogy jövőre a hadügyi kormányzat ne állítsa a delegációt fait accompli elé.

Erre a hadügyi albizottság elhatározta, hogy az Ugron Gábor, Gajári Ödön és Keglevich István által hangsúlyozott kívánságok a jelentésbe felvéttessenek és a tételt megszavazták.

A negyedik tétel h.) pontjánál (egy-4 tiszt és 129 főnyi legénységből álló magasabb állományu gyalogszázad szükséglete, pótlék gyanánt a testőrgyalogszázad számára 59,190 korona) Pulszky Ágost kérdést intéz az erre vonatkozó összes költségek iránt.

Ugron Gábor nem tartja megengedhetőnek, hogy a czivilista költségei a közös budgetre hártassanak át.

Krieghammer Ödön hadügyminiszter kijelenti, hogy e költségeket az udvartartásból fe-

nyen fogják kielégíteni a fokozottabb követeléseket is.

De ne bizzuk ezt a véletlenre.

*

Ha belesném a nemzetgazdaság vonzó és szárazon is érdekes tudományába, most elő kellene vennem a legújabb statisztikai évkönyveket. Ezekből azután száraz, rideg számokat idéznék. E számok akadémikus komolysággal elmondanák a szépnemnek, hogy hány millió forint megy ki évenként külföldre ruházati- és pipere-cikkéért. A milliók most már koronákban évenként 400—500 között váltakoznak. Ha jól megy a dolog, (jó termés, jó esztendő) e szám még emelkedik is. 1898-ban ez a behozatal 421 millió koronát tett.

De most nem a számokat akarom beszéltetni, mert nem volna ennek se hossza, se vege. A szó az enyém, s annyira örvendek, hogy ily kedves társaságban szóhoz juthatok, hogy nem fogok „elállani”. Ne tessék eldobni azért e lapokat. Igérem, hogy „rövid” leszek. Es egy jó ügy érdekében az unalmas szónoklatokat is meglehet — néha hallgatni.

*

Tehát önök bálba készülnek. Bálból társaságba, estélyre, théára, szüuházba. Amennyire az inséges esztendő engedi, lesz mulatság elég és — kell toillette sok.

Akármiyen sok, óh be sokra nézve — mégsem elég.

Nem akarom föltenni, hogy az idén a szo-

kotnál nagyobb összegek fognak a külföld zsebébe vándorolni. Nincs miből, nem telik. Nagyon sokunknak összebb kell huzni a kiadásokat, ha a családi háztartásban főnn akarjuk tartani az egyensúlyt. Es ez a komoly idő a legalkalmasabb arra, hogy a takarékoság révén a nemzetgazdaság egy fontos tényezőjéről csevegjek e lapok kedves olvasóival.

Nem vagyok az első, nem is az utolsó, aki megkéri a magyar föld hölgyeit, hogy azt, a mire szükségük van, ha csak lehet, idebenn az országban fedezzék. Pláne most, amikor a kvóta révén ismét oly sok millióval áldozunk annak a csunya politikának.

Az a rendszer, mely minden államot föntart s mely a világ különféle nemzeteit egymáshoz fűzi, egymással érintkezésbe, csereviszonyba hozza: a gazdasági rendszer.

Ez a gazdasági rendszer megköveteli, hogy a mi pénzünk ideben az országban forogjon, az országban levő munkászekeknek adjon foglalkozást, az országban levő anyagot vegye meg és értékesítse. Mert így jut belőle a magyar földmivelőnek, iparosnak és kereskedőnek és az a pénz, mely így kézről-kézre forog, minden kézben hagy nyomot, amelyet műnyelven: haszonnak nevezünk.

— Pénz, pénz! Száraz, unalmas téma, — mondja orrfintorítva a naiv idealista, ki talán a főzőkanalat is a magas régiókban, keresi.

— Nem áll! A pénz is a költészethez tartozik. Nem azért, mert el lehet költeni! Az a küzdelem, melyet megélhetésünk érdekében,

mi a hozzánk tartozókért és a hozzánk tartozók érettünk folytatnak, nem nyer-e költői színezetet, ha a lelkesülést és szeretetet látjuk, mely a szölkök, gyermekek, testvérek egész valóját áthatja, midőn övéik, szereteik jölétéről, kényelméről gondoskodnak? Es nem kedves kötelességünk azt a küzdelmet megkönnyíteni, háladatos gondossággal jutalmazni?

Az anyagi és eszményi nagyon megfér itt egymás mellett. A gazdaság tudományát a kik fölületesen ismerik, az anyagiak tudományának nevezik. Pedig mennyi eszményi van benne?

Megtanít bennünket élni, gazdálkodni, szeretteinkről helyesen gondoskodni. Szóval az anyagot eszményíti és az eszményit realizálja. Ne idegenkedjünk tőle. Es értékesítsük mindjárt legelől a báli ruháknál.

*

Báli ruha és gazdagság? Talán nem is fér meg egymás mellett: De hogy nem. A báli ruhában nemcsak a magángazdaságnak jut szerep. A nemzetgazdaság igényeinek is lehet mellettük érvényt szerezni.

Vegyük először az utóbbit, azután az elsőt.

Dőreség volna olyasmit kívánni, ami lehetetlen: Ha a frázisok és bombasztok barátai azt követelnék a honleányoktól, hogy darócban járjanak s csak oly rubát viseljenek, mely kizárólag a hazai ipar terméke, bizony megmosolyognak lehetetlen kívánságaikat. Vászón, atlasz, selyem és más eféle szövet csak kivéte-

dezték és hogy ebből fedezik ezentul is. Ide csakis azon járulék állított be, a mely ezen testőrszázadnak katonai szolgálati tételek czime alatt jár.

Erre a tételt megszavazták.

Az ötödik tételnél, mely a fizetésszabályozás által keletkezett többszükségletet 9,482,342 koronával irányozza elő, Münnich Aurél hivatkozott azokra, a miket már az általános tárgyalásnál elmondott. Behatóan ismerteti azon adatokat és kimutatásokat, a melyek a fizetésszabályozás alapjául szolgálnak és azon összehasonlító táblázatot, a mely Német-, Olasz-, Francia- és Oroszország katonai tisztí fizetéseit az itt tervbe vett fizetésekkel állítja párhuzamba és arra a következtetésre jut, hogy a fizetésszabályos méltányos és indokolt. A költségvetés szempontjából újra is hangsúlyozza, hogy szerinte az egész szükséglet kellene beállítani és ezzel szemben a fentartási illetek elmaradását mint szükséglet csökkenést kitüntetni, mi által a költségvetés mindenestre tisztább képet nyujtana. A mi végül azt a tervet illeti, hogy a XI. rangosztályba (hadnagy rendfokozat) tartozó havidíjasok fentartási díja meghagyassék ez évre, rámutat a költségvetés illető tételeire és kérdezi a hadügyminisztertől, hogy minő indok vezérelte arra, hogy ezen tételt, mint követelményt nem állította a költségvetésbe, holott a költségvetés végösszegében úgy sem állott volna be változás.

Ugron Gábor szerint a fizetésemelés törvényhozási jog. Ellenzi, hogy az albizottság a fizetésszabályozásba belemenjen. Az állami alkalmazottak fizetésének megállapítása a törvényhozásra tartozik; a magyar delegáció pedig törvényhozási joggal nem bír. A törvényhozás jogai közjogi természetűek, ezért tehát azok el nem birtokolhatók. Ha van precedens arra, hogy a katonai tisztek fizetését a delegáció emelte, ezzel szemben ott van a törvényhozásnak az a ténye, hogy a katonai tisztek nyugdíját megállapította, a mi része a tisztek javadalmának. A kinek pedig joga van a részeldöntésére, annak joga van az egész felett is határozni.

Ezután Szilágyi Dezső elnök Ugron Gábornak felszólalása folytán az Ugron által fölvetett prejudiciális kérdés felett nyitja meg a vitát.

Szell Kálmán miniszterelnök: A közös költségvetés a két kormány előzetes hozzájárulásával terjesztetik be. A költségvetés előkészítésénél számot vetettek azon súlyos kérdésekkel, a melyek a tisztí fizetések felemelésével kapcsolatosak. A magyar kormány nem is aggodalom nélkül járult a közös kormány előterjesztéséhez. A fedezet szempontja fokozta is ezen aggodalmakat, de nem zárkozhatott el a magyar kormány a hozzájárulástól azért, mert Ausztriában a polgári tisztviselők fizetésének rendezése már megtörtént. A törvényesség kérdésében abban a nézetben van, hogy a delegáció jogosítva van a tisztí fizetések rendezése felett dönteni, mert a delegáció hatásköréből a fizetések megállapítása nincs kivéve. Volt idő 1892. előtt, a mikor Magyarországon az összes tisztviselői fizetések megállapítása csakis a budget keretében történt. Nem hivatkozik precedensekre, bár kimutathatná, hogy a delegációk eddig is döntöttek már fizetések felett. Súlyt helyez arra, hogy a delegációban felvetett elvi kérdés a delegáció budget-megszavazási jogának szempontjából ítéltesék meg. A delegációnak volt eddig is joga megállapítani az eddigi fizetéseket, joga van tehát megállapítani a tervezett magasabb fizetéseket is.

Ugron Gábor abban a nézetben van, hogy az országgyűlés mindazon jogokkal bír, a melyekről le nem mondott világosan és törvényben. Ezeket tehát budget megszavazás által el nem veszthette. Fizetéseket költségvetésben folyósítani a delegációnak van joga, de fizetéseket rendszeresíteni költségvetésben, nincs. A fizetések rendszeresítését semmiféle törvény sem utasítja a delegációhoz. Az itteni határozatok után, különösen az által, hogy a honvédtisztí fizetések is felemeltetnek, a magyar országgyűlés budgetjoga meg van döntve.

Horánszky Nándor elvileg a delegáció illetékességének kiterjesztése ellen van, bár a közös költségek megállapítása feltételezi a személyi és dologi költségek feletti döntés jogosultságát is. Az eddigi gyakorlat sem alapult külön törvényen; de az eddigi fizetésemeléseknél nem merültek fel illetékességi aggodalmak. A miniszterelnök álláspontjához hozzájárul.

Ezután Pulszky Ágost szólal fel.

A hosszú vita vége az lett, hogy a delegáció hozzájárult a miniszterelnök álláspont-

jához, a tisztí fizetések felemelését megszavazta, de jelentésében határozottan konstatálni fogja, hogy ezek után hosszú ideig gondolnunk sem lehet hasonló fizetésemelésre.

TAVIRATOK.

A magyar delegáció.

Bécs, január 5. (Saját tud. távirata.)
A magyar delegáció folyó hó 10-én szerdán délelőtt 11 órakor nyilvános ülést tart, melynek napirendjén a külügyi és a tengerészeti költségvetés lesz.

A franciaországi sztrájk.

St.-Etienne, január 5. (Saj. tud. táv.)
Tegnap este néhány tüntető be akart nyomulni a városházára, de a rendőrség és a csendőrség megakadályozta őket ebben. A tüntetők erre a szomszéd térre mentek és összetörték a kioszk székeit és lámpáit. Egy rendőr és egy csendőr megsebesült. Husz embert letartóztattak. A sztrájkolók erőlyesen tiltakoznak az ellen a rendzavarás ellen, amelyet valószínűleg tőlük távol álló bujtogatók rendeztek.

Kina és a hatalmak.

Washington, január 5. (Saj. tud. táv.)
Olaszország szintén kedvező értelemben válaszolt a nyílt ajtó politikájának Kínában való föntartásáról szóló amerikai jegyzékre.

Egyről-másról.

(Művészek nyomorban. — Nincs pénz. — Karneval. — Az udvari bálak. — Magasrangu vőlegények. — Egy kastély kincsei. — Hazai fürdők. — Színház, irodalom. — A jövő századból.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Gróf Vay Sándor.

Budapest, január 5.

Komor, borulatos idővel kezdődött az új század, a MCM. Mintha a viszonyokat akarná jelképezni, a melyre virradt az első ezredév utolsó százada. Pénzbeli pangás, elégedetlenség, az ebből kifejlődött szocializmus és anarchia mindenfelé. A legintelligensebb osztályok, a toll, az ecset emberei küzdenek, és egyik napilap munkatársa, egyetlen egy délután alatt 19 olyan művész embert számolt meg Budapesten, akinek a családja a legnagyobb inségben ten-

lesen terem minálunk. Azt már legnagyobb részben a külföldi gyárakból hozatják kereskedőink. Tehát ebben hazafiságot gyakorolni alig lehet. De amit jó minőségben itthon kapunk, azt okvetlenül itthon szerezzük be. Követeljük ezt meg a kereskedőtől, aki kelmét ad, az iparostól, aki azt feldolgozza. A ruhák készítését azonban már nem kell a külföldre bízni. Ha az anyagért sokszor már kénytelenek vagyunk idegen országba, idegen munka jutalmazására pénzünket küldeni, az anyag feldolgozásáért jusson nekünk, maradjon az országban a pénz.

Nemcsak a főváros dicsekedhetik számos elsőrangú divatárú czéggel, melyek képesek a magas igényeket kielégíteni, hanem Aradon és a vidéki nagyobb városokban is találkozzunk már ma mindenütt oly „művészekkel“, kik a női izlés sajátsága szerint életet tudnak önteni a holt anyagba.

Németországban most Lewald Fanny, a női munka képesítés e lelkes barátja. nagy mozgalmat indított meg a hazai készítmények pártolására. Lelkes szavait a mi témánkra, a mi hölgyeinkre a következőképp lehetne alkalmazni:

„Asszonyom! Ha az ön selyemruhája, bársonykabátja, báli czipője és keztyűje nem is lesz oly fényes, mintha Párisból, vagy Londonból hozatta volna, de a helyett egy hazai munkás műhelyében vagy egy magyar varrónő szobáskájában örömet szerez s ezeknek kenyeret ad, megélhetésüket előmozdítja, a szegény em-

berek és gyermekeik szemében oly öröm csillog fel, melylyel nem állja ki az összehasonlítást az ön toilettjének csillogása.

Az ön ruhája — asszonyom — csakhamar szétfoszlik, megsemmisül. De az öröm, melyet egy honfitársa családjának okozott, maradandó becsü.

Gondoljon ön erre, asszonyom! S ha csak teheti, készíttesse idehaza báli ruháit, vegyen magyar keztyűket, czipőket és mindent, amit a mi iparosaink jól, használhatólag készítenek.

Higyjék meg önök, nem szép az, mikor valaki büszke hivalgással utal arra, hogy ez, vagy az, ami rajta van, ami szépségét emelni hivatva van, Páris, London, Bécs, piacairól került. Vajmi gyakran tetszik valakinek ez, vagy az a czikk csak azért, mert idegen vignetta van rajta. Mikor vásárolja, már akkor elgondolja magában, hogy miként fogják őt ebben a finom ruhadarabban megbámulni. És valóban szebb, jobb és finomabb-e az, mint a miénk? Azt hiszik, hogy igaz. Pedig ebben van a legnagyobb tévedés. Nem mind arany, a mi fénylik. Nem minden jó ami külföldi czéggér alatt kerül a piacra.

Ha megkísértenék önök a hazait pártfogásukba venni és ebben a nemes törekvésükben bizonyos rendszert követnének, higyjék meg, mihamarabb arra a meggyőződésre jutnának, hogy nem minden arany fénylik. Gyakran a csillogást, rikitót nélkülöző áru és iparcikk többet ér a sok reklámos és naggyá felfújt készítményeknél.

A magángazdaságnak is fontos szerepe jut a báli ruháknál. Itt természetesen főleg a középosztályhoz szólnak. Aki maga is dolgozik, egyrészt sokat takarít meg. Másrészt egyéni izlésének jobban tud kifejezést adni. És nem jogosult-e azok kívánsága, kik a női toilettben az egyszerűséget keresik.

Nem tud-e engem izléséről bárki leginkább meggyőzni, ha annak kifejezését például toilettjében bemutatja? Nálunk meg szegény a munka. Legalább eddig annak tartották. Ideje volna arról meggyőződni, hogy a munka mindenkinek jól áll, mindenkit nemesít és mindenkinek hasznára válik. . . . Ezzel még nem estem bele a frázisba. Erdekesen akarom majd alkalmilag a nők munkaképességére vonatkozó nézeteket kifejteni.

Most nem tartom időszerűnek azokat a báli ruhák foszlányába göngyölgetni. Majd ha a báli ruhák saisonja lejárt, akkor talán erre is lesz idő és alkalom.

Most elmélkedjenek kérem a csevegve elmondottak fölött és készíttessék báli ruháikat lehetőleg magyar anyagból, magyar munkások által.

Azoknak, a kik tanácsomat készséggel követik, csak azt kívánom, hogy sokkal jobban mulassanak „hazai“ toilettjeikben, mint az importáltakban.

A kormányt pedig arra kérem: aki hazai ruhában tánczol, annak szerezzen okvetlenül vőlegényt.

gődik. Panaszodik mindenki és bizony ilyen auspicziomok mellett nem igen vigan indulnak neki a farsangnak, amely Vizkereszt napján veszi át uralmát.

Évek óta szomorú uralkodás ez már — de az idej talán mindeniknél szomorubb lesz. Nincs pénz — mint a Mene Tekel Ufarzin, úgy oda van ez lehelve minden homlok gondterhelt barázdái közé. Derült homlokot már nem is látni; talán már a gyermekek is gondokkal jönnek majd világra a XX. században.

Az országos hasznó készül megnyitni a farsangot. Fényes kaliko bál lesz és a sárga meg a piros termekben ropják majd dédapáink daliás tánczeit. De vajjon dédapáink hangos jókedvével-e, vagy a Banda Marci muzsikája mellett megnyilatkozó jókedv is csak olyan talmi már mint a gavallérok mancséta gombja meg a kravatti tü.

Egyéb elito mulatságról még alig van szó. *Batthány* Géza gróf halála folytan ismét sok arisztokrata család jött gyászba, udvarunk sincs Budán. Ősz elején szó volt róla, hogy lesz egy nagy udvari estély nálunk, ahol majd *Erzsébet* főhercegnőt mutatják be a magyar arisztokráciának — de ez a remény is füstbe ment. Bécsben január 8-án tartják az első udvari bált, talán ott is csak ez az egy ünnepség lesz a farsang folyamán.

Az uralkodó családban menyasszony is van *Frigyes* főherceg egyik leányát jegyezte el hir szerint *Sándor* szerb király. A fiatal uralkodó nem ösmeretlen minálunk. A magyar arisztokráciához, a kéthelyi *Hunyody* grófi család révén vérségi kötelékek is fűzik. Utóbbi időkben sokat tartózkodott Magyarországon *Sándor* király, éppen úgy mint édes atyja, aki jelenleg is gróf *Zichy* Jenőnek vadászvendége Szent-Iványon. A másik magasrangú vőlegény *Coburg* Lajos herceg, aki jövő május havában vezető oltárhoz *Mathild* bajor hercegnőt. Hir szerint a fiatal pár nálunk telepedik meg, még pedig Gömörmegyében, valamelyik *Coburg*-uralomban fognak lakni.

A regényes, páratlan szépségű vármegyében válogathatnak a szebbnél-szebb kastélyokban, ott van *Baloghvár*, *Széchy* Máriának egykori hies fészke, pompás kastélyával, vadaskertjével. Ebben a vadaskertben őrzik azokat a ritka fajú, fehér szarvasokat, melyeknek őszülőit *Viktória* királyné küldte volt ajándékba *Fülöp* hercegnek. Ott van *Szent-Antal*, a *Koháryak* egykori büszke dominiuma, ahová a negyvenes évek derekán *Coburg* Agoston herceg hozta ifju feleségét, a francia király leányát. Hontmegye, úgy a gömöri nemesség fogadta a bájos fiatal asszonyt, akinek úgy megtetszett ez a bájos vidék, hogy a nyár nagy részét, hosszú évekig itt töltötte ezután. Eljártak a *Coburg* hercegek a szalatinai *vasas vízre* is és maig kár, hogy ebből a kies helyből nem támadt nagyobb szabású fürdőhely. Idegen forgalomra bájos is volt számítani a 40-es esztendőben. Közlekedési eszközünk a családi bátár, meg a *gyors paraszt* volt. Akárhogy szépítsük a dolgot, bizony ma sincs nekünk idegen forgalmunk, pedig 15000 kilométernyi vonathálózat van a kezünkben. Svájc 500 milliónyi jövedelmet húz évente az idegenektől, Olaszország nagyhatalmi állását az idegen forgalom mentette meg — nálunk megöli ezt részben a drágaság, részben meg a kényelmetlenség. Szegény ember nem mehet hazai fürdőbe, még a messzebb való utazás is megtérül a külföldi üdülő helyek olcsósága mellett. Szomorú dolgok ezek most, mikor az lenne főfeladatunk, minél több pénzt hozni be hazánkba.

Talán korai is még ezekről a szó különben, mert hiszen jourok, premierek, bálók évadját éljük. A nemzeti színháznak érdekessége most a *Malonyay* Dezső darabja, aki maga is érdekes ember. Abból az *uri* írói gardából való, a melyet a nyolczvanas évek vége felé olyan korán elhunyt, zseniális *Justh* Zsigmond toborzott volt össze. Nagyrésze kihalt már. Alig érte meg közülük három-négy a harminczadik évet. A régi bécsi testőrök mintájára, az lett volna főadata ennek a kis körnek, hogy ló meg rullest s az örökös kártya helyett a kalamussal is foglalkozzanak egy kicsit az urfiak. Aki pedig nem tud írni, az vagyonával, összeköttetéseivel támogassa a művészetet és irodalmat. A kör semmivé vált.

A sokat ígérő virágból nem lett gyümölcs. Romjain a műbarátok köre támadt, a mi azon-

ban távolról sem teljesíti azt a missziót, amelyet előde célul tűzött ki. Külömben talán ez is pusztulóban van már. Irodalmi szalonunk sincs — *Wohl* Janka, meg néha dr. *Csiky* Kálmáné gyűjt össze szalonjában néhány író, művészt, de egy-két fecske nem csinál nyarat.

A XX. században majd talán másként lesz. Minden művelt magyar család szalonja irodalmi szalon lesz és nem fognak nyomorogni a piktorok. Azonban ezeket én már mind nem fogom elérni. Avagy örüljek annak is, hogy annyit elértem, a mennyit? Hogyan a XIX. század elején *Kisfaludy* Károly koplalt és a magyar utcai suszter kért számára szabó komájától *módi kaputrokat*, mikor *Hunkárek*hez ment *estvéli társaságba* . . .

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

Az angol lapokat is kezdi már bosszantani az a neveltséges igyekezet, a mely a dél-afrikai táviróhivatalokon csak olyan táviratokat enged át, a melyek az angol seregek győzelméről beszélnek, ellenben visszatartják és meghamisítják az őszinte tudósításokat. Nyíltan kifejezést adott a legelőkelőbb sajtó organuma, a *Times* annak, hogy a közvéleménynek nem mesékre van szüksége a melyeknek már úgy sem hisz senki, hanem igazságokra, mert joga van tisztán látni és akar is tisztán látni.

Valóban komikus is a hivatalos angol hirscholgalat: egy szava nem igaz rendszerint. Pedig senkit sem ámit már el: egyszerűen fordított értelemben olvassa az egész világ. *Gatacre* és *French* tábornokokok győztek, — mondja a távirat, — tehát veszítettek, olvastuk belőle; *Colesberg* angol kézen van, — tehát a burok benne az urak. És így tovább. A dolog egyszerű, de valóban nem méltó az angolok komolyságához. Nemcsak az idegenek vélik, — már a *Times* is kiírja.

Az ujabban utra kész angol hadtest ellenében végső erőgyűjtésre készülnek a burok is. Oranje köztársaság elnöke proklamációt bocsátott ki, amelyben kimondja, hogy az ott lakó összes fehére emberek tartoznak a köztársaság zászlói alá állani. Egyenlő jogu polgárai nemzetiségre való tekintet nélkül a szabad államnak, legyenek egyenlők a köteleességek teljesítésében, s ha élvezik a jogokat, védjék is meg a fenyegető veszedelem ellen. A felhívás nem is maradt hatás nélkül. Az idegenek is fegyverbe sorakoznak, s az óriási tömeg, a mely a burok zászlai alatt eddig is harczolt, napról-napra nő.

A lelkesedést növeli az a hangos rokonszenv, amely a szabadság katonái iránt a hivatalos semlegesség mögül nyilatkozik. Most az amerikai Egyesült-Államok képviselőjéhez nyújtottak be határozati javaslatot, a mely szerint a burok dicsőséges önvédelmi harcza alkalmából rokonszenvüket fejezzék ki. Elfogadni aligha fogják ezt a javaslatot, — ezt czélszerűségi okok javalják — de a lelkes fogadtatás a melyben az alkotmányülés fogadta, a buroknak felér minden hivatalos nyilatkozattal.

Távirataink a mai napról a következőket jelentik:

Washington, január 5.

A képviselőházban *Quarles* demokrata képviselő határozati javaslatot nyújtott be, a mely szerint az Egyesült-Államok a két dél-afrikai testvér-köztársaságnak legnagyobb rokonszenvüket fejezik ki a nemes, hazafias és hősi harcz alkalmából, a melyet most vivnak, hogy köztársaságaikat megmentse a monarkia által való megsemmisítéstől.

London, január 5.

A *Standard* levelezője jelenti Fokvárosból 8-iki kelettel: Oranje szabadállamból arról

értesülök, hogy *Steyn* elnök hirdetményt bocsátott ki, a mely szerint minden fehér ember, a ki köztársaság területén tartózkodik, nemzetiségére való tekintet nélkül teljes jogu polgárnak tekintendő, a ki köteles a köztársaság védelmére fegyvert fogni.

London, január 5.

A reggeli lapok egy táviratot közölnek, a mely szerint a burok *Moltenótól* is visszahúzódtak, mikor *Gatacre* tábornok gyalogsággal, lovas lövészekkel és tüzérséggel előnyomult.

Berlin, január 5.

A *Bundesrath* letartóztatása tárgyában az angol kormányhoz intézett tiltakozó jegyzékre még mindig nem érkezett érdemleges válasz. Minthogy pedig időközben az angolok Adenben a *General* nevű német birodalmi postahajót is feltartották, a hangulat Anglia ellen egyre izgatottabb. Egy nagy német lap előre jelzett fenyegető cikkelye ugyan eddig még nem jelent meg, de több esti lap nyíltan kifejezést ad az elkeseredésnek.

Feltűnést kelt a *Berliner Tagblatt* cikke, a mely így ír:

Anglia kormányának eljárása hallatlanul merész. A német nép türelme már-már csordultig van. Hát erővel az orosz-francia szövetség karjaiba akarja kergetni Németországot Anglia? Ehhez a szövetséghez való csatlakozására úgy is rég várnak már, hahát azt akarják, ugyan könnyen elérheti.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 6. Az aradi tisztviselők tánczestélye (Fehér Kereszt.) — Az aradi iparosifjak önképző- és betegsegélyező-egyletének tánczvigalma (Központi szálló.) — A radnappai ev. ref. szegényeket és árvákat gondozó egyesület hangversenyével egybekötött tánczmulatása (József főherceg szálló.) — Az aradi iparosok első betegsegélyező- és temetkezési-egyletének tánczvigalma (Vadember.)

Január 13. A szegény tanulókat segélyező-egyesület estélye (Fehér Kereszt.)

Február 3. A helyőrségi tisztikar tánczvigalma (Fehér Kereszt.)

A tisztviselők estélye.

— Farsangi megnyitó. —

Arad, január 5.

Adatik tudtára mindenkinek, a kiket illet (illet pedig minden aradi szép asszonyt és szép leányt), hogy az aradi tisztviselők holnap, szombaton este tartják meg tánczestélyüket a „Fehér Kereszt” dísztermében.

Azt hisszük, hogy most, midőn e sorok napvilágot látnak, Aradon a hölgyek körében, csak egy kérdés foglalkoztatja a kedélyeket, hogy fog-e sikerülni a tánczeste? Nem kis aggodalmat okoz, hogy lesz-e elég tánczos? Minden részről pedig igen fontos kérdésnek tartják még, vajjon lesz-e kedv, lesz-e hangulat, jó lesz-e a cigány?

Eme sorok egyenesen azért íródnak, hogy ezeket az aggodalmakat eloszlassák, mint a hogy az enyhe időjárás elolvasztotta a mult heti havat. Tehát első sorban is, a tisztviselők mulatsága igenis sikerülni fog, mert sikerülnie kell. Hiába verik egyre-másra a burok az angolokat, hiába emelték fel a kvótát, azért a bálon a jókedv nem fog csökkenni. Hiszen emlékezetében vannak még a közönségnek a régi megyebálók, melyek letűnté óta először állanak össze bálrendezésre a tisztviselők.

Hogy lesz-e tánczos? Először is ott lesz minden rendező, de ott lesz azonkívül mindenki, aki mulatni szeret. Sőt biztos forrásból arról értesültünk, hogy a rendezőség titokban versenyt rendez, ki tud többet tánczolni s ezt csak azért nem nyomatták ki a meghívóra, mert a meghívók szétküldése után hozták ezt a határozatot. Ez a főkérdése az aradi bálak

sikerének, mert nálunk általános baj a tánczosok hiánya. A tisztviselők estélye ebben udonsággal áll elő: itt mindenki táncolni fog.

Ezek után, úgy hisszük, meg van minden biztosíték az est sikerét illetően s ha jól megdölgödjük, talán felesleges is volt a sok biztosíték, hiszen a szóban forgó mulatság rendezése maga nyújtja azt.

(=) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylet holnap, szombaton este 8 órakor tartja a *Vademéber*-hez címzett vendéglő dísztermében tánczvigalmát. Ha netalán tévedésből egyesek meghívót nem kaptak volna, az a résztvenni óhajtókat ne akadályozza a megjelenésben. Jegyek még holnap kaphatók a pénztárnál, hol felülfizetéseket köszönettel vesznek.

(=) Az aradi iparosifjak önképző és betegsegélyző egylete 1900. évi január hó 6-án, szombaton, a Központi Szálloda dísztermében, Erdélyi Tóni zenekara közreműködésével szavalt, monológ- és társasjátékkal egybekötött zártkörű tánczvigalmat rendez. Belépti-díj: előre váltva, személyjegy 80 kr, család-jegy (2 hölgy 1 ur) 1 frt 60 kr.

Ugron Kossuth ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

A függetlenségi pánton már megint szakadás készül. Ugron és Kossuth már megint összekülömböztek, politikailag is, személyesen is, s most már végképen hátat akarnak fordítani egymásnak.

A delegációk ülése utánra várják a pártmanifesztumot, a mely kimondja a nyílt harcot. Mert a két függetlenségi csoport már teljesen külön vált, egészen más politikai alapokon áll. Kossuthék hirdetik, hogy Kossuth Lajos elveit egyedül ők vallják, Ugron-Polónyiék, hogy ők reális politikát csinálnak.

A két párt közötti nyílt ellenségeskedés a szentesi választáson tör ki. Ugronék itt nagyon sokon veszik, hogy Kossuth Pázmándy ellen saját jelöltet állított. Erős polemia készül ezen a ponton a pártok között.

E mellett Kossuthéknál még mindig tart a duzzogás Eötvös és Kossuth között. A békülésre ugyan sok hajlandóságot mutat a vajda, de decorum kedvéért még rátartó egyikcsit.

Ezekről a pártveszekedésekről és a készülő szakadásról tudósítunk a következő részleteket közli:

Ugron Gábornak és társának a delegációba való bemenetele és Ugronnak első delegációs beszéde megadta az utolsó lökést a függetlenségi párt két árnyalatának végleges szakítására. Ugronék jól érzik ama differenciák súlyát, a melyek ötöt a Kossuth-párttól elválasztják, de még ugyis csak az alkalmat várták a külön álláspont jelzésére s innen van, hogy már hetek óta azon tanakodtak, miképpen kellene a teljes különállást külsőleg is a teljes nyilvánosság előtt jelezni.

Ez legközelebb, még pedig már a delegáció tárgyalása után formálisan is megtörténik. A választó közönségnek szánt pártmanifesztumot még ebben a hónapban kibocsátják. Ennek a fordulatnak — s ez jellemző Ugronék elhatározására — leginkább a Kossuth-párt örül, a mely így Kossuth Lajos elveinek egyetlen, törvényes örökösül tekintheti magát.

Ezzel együtt, mint a múltban nem egyszer, nyílt ellenségeskedés tört ki újból a két párt között. Okul erre a szentesi választás szolgált. Ugronék elvárták volna Kossuthtól, hogy ő is Pázmándy Dénest, az Ugron-pártit ajánlja a választóknak, már arra a viszonyra való tekintettel is, a melyben Kossuth Ferencz eddig Ugronék lapjával, a Magyarországgal állott. Kossuth

ellenben azt tartja, hogy miután most teljesen külön pártállást foglalnak el, nem támogathat más jelöltet, mint a kiteljes függetlenségi programot vall. Ha Szentesen csakugyan Kossuth jelöltjét választanák meg, szinte bizonyos, hogy éles polemia indul meg a két párt között.

Érdekes szerepet játszik ebben a harcban Eötvös Károly. A kvótaharc óta a Kossuth-párt tudvalevőleg kibékült Eötvös Károlylyal és híveivel. A békét azonban még nem pecsételték meg. Eötvös, mint illetékes forrásból értesülünk — még mindig neheztel a pártra a tavalyi határozat miatt. Eötvöst meg is interpellálta e kérdésben egy hírlapíró, a kinek ezt a feleletet adta:

— Én összeveszni soha senkivel nem szoktam. Ritka ember legyen, a kivel én összekülömbözöm. De hát mégis megtörténhetik, ha azonban egyszer összeszólalkoztam valakivel, avval aztán nem igen békültem ki életemben. Még sok mindennek kell megtörténnie, hogy szent legyen közöttünk a béke!

Mégis azt hiszik, hogy a frigyét mielőbb megkötik Kossuthék Eötvössel.

Estély a szegény tanulók javára.

— A január 13-iki közvacsora. —

Arad, január 5.

Többször megemlékeztünk már arról a kedves, kedélyesnek ígérkező estélyről, melyet január 13-án rendez a „Fehér Kereszt” nagytermében az aradi szegény tanulók segélyező egyesület. Az estély formája közvacsora, melynél a kiszolgálók, az intézkedők mind hölgyek lesznek.

Az egész mulatság fő-fő rendezője özv. Hauser Károlyné urnő, egyesületi elnöknő. A pénztárnál özv. Robitzek Ágostonné és özv. Traytler Antalné urnők fognak fáradozni.

A közvacsorára szolgáló asztalok beosztása a következő: A teremben 15 asztalt állítanak fel s mindegyiknél egy urnő és 2—3 kisasszony szolgálja ki a vendégeket. Az asztalok számozva lesznek s az illető asztal számát fogják hordani az urnők és urhölgyek is. Az asztaloknál a vezetést és a felszolgálatot a következő hölgyek végzik:

Az első számú asztalnál: Dobay Lajosné és Herczig Ottóné urnők, kiknek segítői: Boros Janka, Boros Dóra, Steingassner Margit és Kertay Ilma kisasszonyok.

A második asztalnál: Urbán Péterné és Purgly Lászlóné urnők, Purgly Magda, Janky Anna, Heppes Szeréna és Simay Gábris kisasszonyok.

A harmadik asztalnál: Lócs Rozsóné, Fényes Kálmáné, Habereger Györgyné és Steiner Ferenczné urnők, Verbos Ella és Domány Milli kisasszonyok.

A negyedik asztalnál: Keller Izsóné urnő, Zurbor Blanka, Vas Anna és Köpf Margit kisasszonyok.

Az ötödik asztalnál: Sármezey Endréné urnő, Andrányi Elvira, Faragó Ilona, Kovács Mariska és Simay Ilona kisasszonyok.

A hatodik asztalnál: Szalay Antalné urnő, Fábián Margit, Szalay Janka, Lenke és Ilona kisasszonyok.

A hetedik asztalnál: Laczay Endréné urnő, Hász Sari és Laczay Boriska kisasszonyok.

A nyolcadik asztalnál: Dr. Schusztter Henrikné urnő, Goldschmidt Cécília, Laukó Lenke, Ham-bek Rózsi és Brunhuber Lenke kisasszonyok.

A kilencedik asztalnál: Popp Vilmosné urnő, Mágory Etta, Molitorisz Vilma, Junga Margit kisasszonyok.

A tizedik asztalnál: Lejtényi Sándorné urnő, Leitner nővérek és Magyary nővérek.

A tizenegyedik asztalnál: Feszler Károlyné urnő, Basch Ida és Istvánka, Molitorisz Mariska kisasszonyok.

A tizenkettedik asztalnál: Özv. Vighné Inkey Vilma urnő, Back Eszti és Judit és Winter Ilma kisasszonyok.

A tizenharmadik asztalnál: Dr. Oncu Miklósné, Ádám Györgyné urnők, Sándor Bella, Mikleá Hortensia kisasszonyok.

A tizenötödik asztalnál: Faragó Gyuláné urnő, Vizer Mártha, Cziffra Irma és Emma kisasszonyok fognak szorgoskodni.

A dohány monopólium Salamon Samuné urnő kezeibe van letéve, neki segédkeznek majd Kenessey Margit urnő (Bpestről) és Tóth Sarolta kisasszony.

Az élet megédesítői, a *czukrázók*: Sallay Béláné urnő, Vajda Margit, Gajdos Margit, Vargassy Elza és Sallai Eszti kisasszonyok.

A virágárosok: Lukácsy Lajosné, Hermann Gyuláné urnők, Löffler nővérek, Hann Margit és Lukácsy Pálma kisasszonyok lesznek.

Ez volna tervezete az estélynek, melyre a karzatjegyek már a mai naptól fogva kaphatók Klein Mór könyvkereskedésében. Áruk: az első sorban 2 frt, a második sorban 1 frt.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Délután: M e n y e m, vígjáték. Este: B a b a, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: A c s i k ó s, népszínmű. Este: A b a b a, operette. (Páratlan bérletszűnet.)

A baba.

— Bemutató előadás. —

Audran „Babája” mindenütt, ahol bemutatták, nagyon szíves fogadtatásban részesült, mert ez a kis baba nagyon herczig teremtés, aki igen kedves, fülbemászó dalokat tud énekelni és kecsesen táncolni. Az igazgatóságot dicséret illeti, hogy véle megösmertetett és különösen azért, hogy költséget nem kimélve igen szép és tetszetős kiállításban mutatta be. Különösen a második felvonás fináléja, a változatos mozgó babacsoportokkal látványosság számba mehet.

Csak az a kár, hogy annyi fáradság és költség mellett a rendezőség bizonyos ambícióval a hatást lerontani iparkodott. A kiállításos darab csak akkor köti le a közönség figyelmét, ha a látványosság kellő gyorsasággal készül el és vonul el a nézők szeme előtt. Ha azonban az előkészület az első és második felvonás között álló 30 percet vesz igénybe, akkor a közönség türelmetlen lesz és mint a mai előadás közben észlelhettük, hangos és zajos tapsokkal és dobogással siettetni a késedelmezőt. Reméljük azonban, hogy a rendezőség okul ezen és jövőben jobban felel meg nehéz hivatásának.

Az előadás fél 11 utánig tartott és ez kifárasztja a közönséget, ha még oly jó is az előadás. Ilyenkor pedig elég, ha a színészek csak a darab szövegét mondják el és nem huzzákvonják egyesek holmi rögtönzéseikkel, melyeknek sorsa amúgy is az, hogy nem sülnék el.

Felhő Rózsi a baba szerepében igen kedves volt, játéka, mimikája, táncza és éneke zajos tapsokra ragadta a közönséget. A többi szereplők közül Pinter, Tolnayné, Gáthy, nagyon jól állották meg helyüket. Különös volt Harmath Józsa Lancelot-ja; a kisasszony nagy önmegtágadásnak adta jelét, midőn magasabb parancsnak engedve jóformán primadonnának állott be. Azért hát nem is mondunk énekléséről véleményt és csak egyszerűen konstatáljuk, hogy még ebben az idegen sférában sem vallott szégyent. Hegyessy Gyula balesete folytán Loremois grófot Hajnal adta, ki az utolsó órában készült el szerepével és ügyesen vágta ki magát az afférból. Hilarius mestert Andorffy játszotta a tőle megszokott egyhangúsággal és bravuros ének-nemtudással. Carolus.

* Kubalik Jan Aradon. Nagy műélvezetben lesz része az aradi közönségnek, olyan műélvezetben, melyről bizvást el lehet mondani, hogy ahhoz hasonló egy évszázadban csak egyszer

kinálkozik. *Kubelik* Jan, a fiatal cseh hegedős, ez a modern *Orfeusz*, a ki hegedű játékának csodáival megbabonázta a budapesti közönséget. Aradon is bemutatja művészetét, mielőtt hosszabb külföldi útjára indul. A hangverseny napja és műsora még nincs határozottan megállapítva, de még e hó első felében meglesz. A hangversenyre előjegyzéseket elfogad *Révész* Nándor könyvkereskedése (Szabadság-tér) 3 frtos, 2 frtos és 1 frt 50 kros jegyekre.

* **Kamarazeneestély.** A *vasárnapi kamarazeneestély* iránt városszerte nagy és élénk érdeklődés nyilvánul, mint az oly alkalmak iránt, mikor zenei táplálékot vehet magához az aradi publikum. Az estély műsora nagyon szépen van összeállítva. A kamarazene-irodalom egyik remekműve, *Beethoven* E-moll vonósnégyese (op. 59.) is, mely a „*Rusomovszky*” néven világhíres kvartettek egyike, szerepel a műsoron. *Volkman* egyik leghíresebb kamarazene-művének a G-moll vonósnégyesen kívül, *Tschickowsky*-nak, a zseniális orosz zeneszerzőnek gyönyörű „*Andote cantabile*”-je gazdagítja a műsort. Kétségtelen, hogy az a szép műsor az aradi vonós négyes művészi játékában teljesen érvényesülve, nagy élvezetet fog szerezni. A még el nem adott jegyek ifj. *Klein* Mór könyvkereskedésében, a hangverseny előtt pedig a pénztárnál válthatók.

* **Az Oratorium-egylet** f. hó 15-én, *hétfőn* este 8 órakor *próbát és választmányi ülést* tart. A házi hangversenyre való készülést végeztél teljes számu megjelenésre kéri a működő tagokat az *elnökség*.

* **Az aradi zenekedvelők egyesületének** választmánya f. hó 7-én *vasárnap délelőtt 10 órakor* a Zenede helyiségében ülést tart, melyre a t. választmány tagjait ez uton is tisztelettel s oly kérelemmel van szerencsénk meghívni, hogy tekintettel a rendkívül fontos tárgysorozatra — minél számban s okvetlenül megjelenjenek. Az *elnökség*.

Aradi pénzüintézetek.

— Osztalék, üzletforgalom. —

Arad, január 5.

A pénzüpiacozon ez évben uralkodott nehézségek kétszeresen érdekessé teszik a helybeli pénzüintézeteknek legközelebb közzéteendő forgalmi kimutatásait, melyekben az 1899. év üzletforgalmáról számolnak be és közzéteszik nyereségeiket, s a részvényeseknek járó osztalékok nagyságát.

És a sok kedvezőtlen körülmény daczára az idei év valamennyi intézetre nézve jelentékenyen *kedvezőbb eredménnyel számolt a tavalyinál*. A régi osztalékok minden intézet megadja, sőt egyik, az *Első aradi takarékpénztár* a tavalyinál néhány forinttal *nagyobb osztalékokat* fog juttatni részvényeseinek, a tartalékalapja azonban felül tekintélyes összeggel növekszik meg.

A tartalékalap intenzív gyarapítását pedig mindenekfelett szükségesnek tartjuk. Olyannyira, hogy az évi osztalékok meghatározásában követett konzervatív irányt is pártoljuk, ha ezáltal ezen intézetek tartaléktökéjét fokozottabb mértékben erősödni látjuk.

Az elmúlt év nehéz pénzügyi viszonyait csakis a tartalékalapok szilárdsága mellett tudta elbirni nem egy pénzüintézet. S ez az oka, hogy amilyen elismeréssel illetjük egyrészt azon intézet vezetőit, amely az évi nyereség növekedését az évzárta után rögtön érezhetővé teszi részvényeseinek: olyan méltánnyal vagyunk másrészt azokkal szemben, kik a tartaléktökének a rendesnél is nagyobb mértékben való emelésével erőt gyűjtenek egy rosszabb időre.

Értesüléseink szerint a múlt év eredménye egyes pénzüintézeteknél a következő:

Az *Arad csanádi gazdasági takarékpénztár* 200 frt névértékkel, és 300 frt belértékkel bír

részvényei után *15 forintot fizet*. E kiváló intézetünknel tudvalevőleg az alapszabályok értelmében 5 százaléknál nagyobb osztalék nem fizethető mindaddig, míg a tartaléktöke az egymillió forintot el nem éri.

Az *Aradi első takarékpénztár*, mint említettük, az egyedüli aradi intézet, mely a tavalyinál (75 frt) nagyobb osztalékokat fog adni (*közel 80 frtot*). Az intézet üzletéve felette kedvező eredménnyel zárult, úgy, hogy a felemelt osztalék daczára is jelentékenyen nagyobb összeggel erősíteti tartalékalapját, mint tavaly.

Az *Aradi ipar- és népbank* ugyanazt az osztalékokat fizeti az idén is, mint tavaly (*25 frtot*). A kiváló üzletévet itt első sorban a tartaléktökére hasznosítják, azonfelül nagyobb összeget visznek át a jövő esztendőre. A *csabai közraktár* vállalat, mely az intézet tulajdonát képezi, most készíti első mérlegét. A vállalat fényesen bevált, amennyiben első évi osztaléka a tetemes leírások daczára 5—6 százalékokat fog kitenni, a raktár helyiségek kibővítése pedig olyan mérvben vált szükségessé, hogy bennük mintegy 100,000 mmázsa gabona elhelyezhető legyen. Az építkezéseket már a tavasszal megkezdik. Az intézet aradi *váltóüzlete*, valamint a *csabai fiókja* egyaránt szép eredménnyel fejezték be az üzletévet.

Az *Aradmegyei takarékpénztár* ez idei osztaléka körülbelül szintén ugyanannyi lesz mint tavaly. Az év ez intézetnél is szép eredménnyel zárul.

A *Victoria* 8 százalékos osztalékokat ad, mint már hosszabb idő óta teszi. A nyereség ez intézetnél a — vezérigazgató kijelentése szerint — alig emelkedhetnék oly magasra, hogy a fenténél csak valaha is nagyobb osztalékokra gondolnának. A nyereség 8 százalékon felül mindig a tartalékalaphoz csatolják. Ez utóbbi az idén 15,000 frttal gyarapodik.

A nagy sikkasztó kérelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Az aradi törvényszék vádpanácsa tegnap hirdette ki *Krivány* Jánosnak azon határozatát, hogy a vizsgálati fogságot — az új bűnvádi perrendtartás rendelkezése értelmében — egy hónappal meghosszabbítja. A vádpanács ezen határozata az új bűnvádi perrendtartás 159-ik szakasza folytán vált szükségessé, melynek értelmében a vizsgálati fogság rendszerint legfeljebb csak három hónapra terjedhet, mely határidőt a vádpanács kivételes és nyomós ok alapján egy hóval meghosszabbítja s ezen meghosszabbítást megismételheti.

Krivány, a neki ezen végzést meghirdető *Pogonyi* Nándor dr. kir. törvényszéki bíró előtt felebbezést jelentett be s egyben azon kérelmet terjesztette elő, hogy ezen felebbezést védőügyvédje írásbelileg is indokolja.

A törvényszék erre megidézte *Nemess* Zsigmond dr. védőügyvédet, kiadta neki a végzést, mire ez védence kivánságához képest nyomokban betérjesztette írásbeli felebbezését, azt adván elő benne, hogy *Krivány* betegségi állapota egyrésztől, valamint azon körülmény is, hogy a vizsgálatot többé meg nem hiúsíthatja, a vizsgálati fogság további fenntartását nem teszi szükségessé. A vádpanács azon indokolása, hogy *Krivány* szökésben volt és köröztetés folytán lett elfogva, a vizsgálat során czáfolatot nyert azzal, hogy *Krivány* jószántából fogatta el magát és hat hónapig csak azért bujdosott, mert ki akarta kerülni a hosszas vizsgálati fogságot; legkevésbé sem számítva arra, hogy a közigazgatási vizsgálat egy esztendőn túli időig húzódik.

Erdekes, hogy a vádpanács határozata a *Krivány* által beismert, mintegy 600.000 koronáig terjedő *sikkasztási összege*ről beszél számszerűleg és így először tudjuk meg hivatalosan, hogy a sikkasztott összeg mennyire rug. További érdekessége a dolognak az, hogy a *védőügyvéd* maga *igyekezett lebeszélni Kriványt* arról, hogy ezuttal felebbezzen, azzal biztatva, miszerint ha *Tászler* József befejezte működését, hathatósabban lehet majd kérelmezni a szabaddá helyezést. De *Krivány* ragaszkodott a felebbezéshez és így a bíróság kénytelen lesz köteleességszerűleg foglalkozni vele, noha előrelátható, hogy annak semmi foganatja sem lesz.

HIREK.

Összeégett komikus.

— Hegyessi Gyula balesete. —

Arad, január 5.

Az aradi szintársulat egyik előkelő fiatal tagjával, *Hegyessi* Gyulával, ma végzetes szerencsétlenség történt. Isten őrzötte, hogy úgy nem járt, mint a minap Bécsben egy közhadseregbeli hadnagy, a ki a benzinnel tisztogatott keztüjét a gyertya lángja felett szárítgatta, miközben a kezében tartott benzines üveg felrobbant, ruhája egy pillanat alatt tűzbe borult s a szerencsétlen tiszt oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövid kínlás után meghalt, mint az a lapokban annak idején egész részletesen meg volt írva.

Hegyessi Gyulát csak a lélekjelenléte mentette meg attól, hogy a benzinnel való tisztogatás végzetesebb természetű szerencsétlenséget nem okozott, ámbár sérülése így is igen komoly, elannyira, hogy a kedvelt rokonszenves komikus legalább négy hétig kénytelen lesz a betegágyat őrizni s addig nem is léphet fel a színpadon.

A *Baba* mai premierjén *Hegyessi* *Lorémoist* játszotta volna. Ehhez a szerephez készülgetett s glacié keztüjét tisztogatta estefelé otthon, *Flórián-utczai* lakásában. Valamikép a kezében lévő benzines üveg lángot kapott, felrobbant és meggyújtotta a színész kabátját, a mely a benzintől egy *szempillantás alatt tűzben állt*. *Hegyessi* kirohant az udvarra s lélekjelenlétét megőrizve az eresz alá ugrott, melynek lefolyó csatornája bőven ontotta a patakzó esőt. Megrémülve locsolgatta égő ruháját, úgy, a mint lehetett, majd lefeküdt a vizes, sáros földre, de mikor érezte, hogy az egyre jobban harapódzó tűzzel az eső és a kéznél levő víz daczára sem tud boldogulni, segítségért kiabált.

Háziaszonya az udvarban lakó néhány emberrel a nagy kiáltásra kiszaladt. Elhülve látták az égő ruhában vergődő színészt. Rárohantak, letépték róla az öltözéket s bevitték a szobájába. Majd orvosért siettek, a ki első segélyben részesítette az összeégett embert.

Hegyessi állapota igen komoly. Főleg a karjait égette össze súlyosabban, melyekről itt-ott a *hus is levált*, úgy, hogy szinte *czafatokban lóg*. Gyógykezelése hosszabb időt fog igénybe venni.

A mint kartársai a balesetről értesültek, többen kimentek hozzá s részvétlenül tudakozódtak a szerencsétlenségről.

Ez a végzetes baleset — melyről egyébként a színházi közönség alig tudott valamit, csak a beavatottak közül egy-kettő — okozta, hogy *Hegyessi* ma nem játszott, daczára, hogy a színlapon volt a neve. Hirtelenében *Hajnal* *Dezső* ugrott be a szerepébe.

— **Ünnepnapok.** A katolikus világ holnap *Vizkeresztet* ünnepli, mely alkalomból a mino-

riták templomában Csák Czirjék dr. tartományi rendfőnök fényes istentiszteletet mond. Görög keleti román és szerb polgártársainknak ugyan-csak holnap karácsony első napjuk lesz. A román püspöki templomban Goldis János püspök fog fényes segédlettel pontifikálni. A Szárnyas-kerék dalkör a holnapi ünnepen a minorita rend templomában fél 12 órakor tartandó istentiszteleten XV. és XVI-ik századból való Bogisits-féle régi magyar egyházi éneket fog énekelni Bokor Alajos orgona kísérete mellett.

— **A király személye körüli minisztert.** Széchenyi Manó grófit, illetékes helyen rábírní iparkodnak arra, hogy megmaradjon állásában. Ha ez a kapacitálás nem sikerül a latere miniszter ideiglenesen Fejérvány Géza br. houvédelmi miniszter lesz.

— **Videki előfizetőink figyelmébe.** T. előfizetőinket figyelmeztetjük, hogy — bár újévtől kezdve a koronaérték-számítás lépett életbe és a posta csak koronaértékben fogadja el a pénzküldeményeket — ez általános rendelkezés alól mégis kivétettek a lapok kiadóhivatalai részéről az előfizetőknek előre megküldött utalványlapok, melyeket — ha a korábbi forint és krajczár-értékre vannak is kiállítva — minden postahivatal köteles január végéig kivétel nélkül elfogadni. A megküldött utalványlapokat tehát az előfizetés megújításánál akadálytalanul használhatják.

— **Krüger Szent-Ilona szigetén.** Az öreg Krügerből, a ki az isten nevében megüzent háboruban hónapok óta veri népével az angol generálisokat, kis Napoleont csinált a fantázia. Angol fantázia-e, avagy a bur, bajos volna megállapítani, de kitalálta azt az ötletet, hogy Szent-Ilona szigetét, a hol valaha régen a nagy Napoleon számlálta száműzetésben a mulandóság napjait, az angolok Krügernek szánták. Valahogy úgy, hogy a háboruban az angolok győznek, aztán Krüger elfogják s Szt-Ilona szigetén, az e célra kissé renovált fogházban elhelyezik örök pihe-nőre. Pretoriában — mint egy távirat jelenti — mint komoly tervet terjesztették ezt a hirt. Londonban viszont a pretorai távirat élénk derűtséget keltett. A dologban pedig annyi bizonyos, hogy az angolok, ha már nem Szent-Ilona szigetén, mindenesetre ott szeretnék Krüger elhelyezni — a hol a bors terem.

— **Változás a közigazgatási bizottságban.** A jelen évre Aradváros közigazgatási bizottságában öt tag mandátuma járt le; ezek Bing Vilmos, Hász Sándor, Müller Károly, Péterffy Antal, Szalay Antal. A bizottságot a januári közgyűlésen egészítik ki.

— **Az új osztrák miniszteriumot** — mint lapunknak táviratozzák — Körber elnöklésével legközelebb kinevezi a király. Az új kabinetben hír szerint lesz egy cseh és egy lengyel politikai miniszter is.

— **A párisi kiállítás egy részlete Budapesten.** A magyar kir. földmívelésügyi miniszter meghagyásából az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar mezőgazdasági csoportjának szakoktatási és kísérletügyi osztályait az érdeklődő gazda-közönségnek előzetesen be fogják mutatni. Az e célból rendezett ideiglenes kiállítás a Kerepesi-ut 30. sz. félemeleti helyiségében január hó 5-én (pénteken) d. e. 10 órakor nyílik meg s január hó 11-éig, csütörtökig bezárólag) naponként 10—3 óráig ingyen megtekinthető. Ilyen formán, kik a fent említett osztályokban kiállított dolgok iránt érdeklődnek — s a magyar gazdaközönség között nagy ezek száma — azért, hogy a párisi kiállításra mennének, itthon is megláthatják az érdekes kollekcziót.

— **Pénztárosok boszúsága.** Nagy az elkedvetlenedés mindazon pénztárosnál, hol a közönség-

tól pénzt kell elfogadni, vagy a közönségnek kell fizetni az új koronaérték szerint. A pénztárosok különösen fel vannak akadva azzal, hogy míg a számítás koronaértékben történik, a bankjegyek a forintos értékek számát hordják homlokukon. Nehéz ebbe beleszokni s a baj tényjeg csak akkor szűnik meg, ha koronaértékű lesz valamenynyi pénzünk.

— **Pályázók a segédtisztai állásra.** Aradváros bejelentő hivatalánál szervezett új segédtisztai állásra ma járt le a pályázati határidő. Pályázatot nyújtottak be: Geller Kálmán, Kollai Vidócs Dániel, Linn Nándor az Ujarad és Vidéki népbank tisztviselője, Tones Ede, Vidéki Gusztáv a város bejelentő hivatali díjnoka és ifj. Weil Gusztáv. Az állás betöltése a januári közgyűlés napirendjébe van felvéve.

— **Nyolczvankétezer korona tűzkár.** Ennyire rug az az érték, mely a most mult évben Aradon a tűznek martalékul esett. Mint a tűzoltó-parancsnok jelentéséből olvassuk, városunkban 1899 ben 55-ször pusztított tűz, melyből a külhatárra mindössze 6 esik. Legtöbb veszedelem: tíz. októberben volt, júniusban egy sem. A nappali időszakra 25, az éjjelire 30 esik, 18 esetben gondatlanság okozta a tüzet, 5 esetben hanyagság, kétszer világító szerrel való gondatlan bánás, 11 esetben hibás, régi építkezés, egy-egy esetben robbanás és szikra általi gyújtás, 7 esetben gyujtogatás. A többi esetben a tűz okát nem sikerült kinyomozni. Egy emberélet is esett áldozatul: Massa Sándor gépmester, ki tudvalevőleg a nyomdánkban történt végzetes robbanás alkalmával vesztette el életét. A tüzek oltása közben két tűzoltó és három lakó sérült meg súlyosan. Az 55 tűz 101 félnek okozott kárt, de csak 59 esetben volt a leégett érték biztosítva, összesen 77,255 koronára. A nem biztosított 42 fél felmerült kára 5168 korona, vagyis összesen 82,423 korona. Erdekes, hogy a kik biztosítva voltak, azok közül kettő 60—60 koronás biztosítékát nem vette fel, egy pedig 492 korona biztosítékától a szerződés be nem tartása miatt elesett. A biztosító intézetek a mai napig 70,402 korona és 10 fillér kártalanítást fizettek ki. A városi tűzörség 41 esetben vonult ki, de csak 31 tüzesetnél működött.

— **Szakelődés a munkásoknak.** Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, folyó hó 7-én a városháza dísztermében tartja nyolczadik szórakoztató szakelődését.

Műsor:

1. Népdalok. Éneklé az aradi waggonyári dalkör. (Karnagy: Szilágyi Gyula ur.)
2. A bilincs, Petőfi Sándor költeménye, szavalja: Pfeiffer Sándor.
3. Szakelődés. Az amerikai ipari és munkásviszonyokról; közvetlen a helyszínen eszközölt tanulmányozás alapján tartja Szávay Gyula ur, a győri kereskedelmi és iparkamara titkára.
4. Posta az erdőben, kürt-kísérettel; éneklé az aradi waggonyári dalkör. (Karnagy Szilágyi Gyula ur.)

Kezdeté délután 4 órakor. Belépés díjtan. Ezen előadásra a nagyközönséget, különösen Aradváros iparosait és munkásait, valamint azok családtagjait meghívja az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye. A kilen-czedik szórakoztató és szakelődés január hó 4-én délután ugyanott lesz.

— **A hirdetési bélyeg eltörlük.** Tudósítónk táviratozza: Az „Adó-ügyi Szaklap” holnapi száma azt az értesülést fogja közölni, hogy a pénzügyminiszteriumban végre elhatározták, hogy az újsághirdetési bélyeg eltörlük. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot már el is készítették, s legközelebb benyújtják a képviselőházban. A javaslat rég hangoztatott óhaját teljesít. A hirdetési bélyeg rég mult időkből maradt kölöncz a hirdetőkön, amiből az állam haszna elég jelentéktelen, a hirdetők kellemetlensége azonban annál nagyobb.

— **Eljegyzés.** Boros Gusztáv magyar államvasuti osztálymérnök Mária-Radnán eljegyezte Barlay Matildot, Barlay Sándor lippai kir. főerdőmester leányát.

— **A hadtest-tisztli iskola** tegnap nyílt meg Temesvárott. Az iskola élén Corti conte vezérőrnagy, dandár-parancsnok áll, parancsnoka pedig Mattanovich Ernő alezredes, tanárai Olbert Nándor alezredes és Kuczera Hugó vezérkari alezredes. Az aradi csász. és kir. 33-ik gyalogezredtől Pfeifferkorn Gyula főhadnagy vesz részt a tanfolyamban.

— **Aradváros közigazgatási bizottsága** e hó 8-án, hétfőn délután 4 órakor rendes havi ülést tart. Hogy nem a rendszerinti 7-ikén ül össze a bizottság, a közbe jött vasárnap okozza.

— **A pénzügyőr szerelmi drámája.** Megirtuk, hogy Bajnok István aradi pénzügyőri vigyázó a miatt, hogy szerelmesét, egy fiatal aradi leányt nem vehette el, tegnapelőtt mellbe lötte magát. A szerencsétlen fiatal ember, kit a kórházban ápolnak, ma délután fél 3 órakor meghalt. A szomorú hirre Battonyáról bejött az öngyilkos édesanyja és két nőtestvére. Bajnokot, ki még csak 19 éves volt, vasárnap temetik el, előbb holnap fel fogják boncolni.

— **Az anyakönyvvezető fegyelmi.** Csanádmegye közigazgatási bizottsága Hegedüs József m.-csanádi anyakönyvvezető ellen a fegyelmi eljárást elrendelte, mert egy házassági anyakönyvbe vezetett szabálytalan bejegyzést az állami anyakönyvi felügyelő határozott utasítása ellenére vonatkozott kiigazítani. Hegedüs megfelebbevén a közigazgatási bizottság határozatát, a belügyminiszter a felebbezés elutasításával a fegyelmi eljárás elrendelése iránt hozott határozatot kimerítő indokolás kíséretében helyben hagyta.

— **Elmebeteg tanár** Az éjjel egy bérkocsis egy uri embert vitt he a budapesti főkapitánysághoz s elpanaszolta, hogy az az ur már négy órán keresztül kocsikáztatta magát s modora után itélve elmebajosnak látszik. A rendőrorvos megvizsgálta az illetőt s tényleg elmebetegséget konstaltált nála, miért is beszállították a lipótmezei tébolydába. A szerencsétlen Jucse Béla nagyenyedi szül. 34 éves volt gimnasiunai tanár, a ki ujév napján jött Budapestre s a Metropol-szállóban lakot.

— **Másfél millió értékű kép lángokban.** Sopronból táviratozza tudósítónk: Oriási tűzvesztult ma Széchenyi Kálmán gróf itteni kastélyában. A híres nagy képtár s az összes butorberendezés elégett. Másfél millió forint érték hever hamuban. A gróf pénzbeli kára megtérül, mert minden biztosítva volt, de az odavesztett képek pótolhatatlan veszteséget jelentenek.

— **Az agg ember féltékenysége.** Feltűnő gyilkosság történt ma — mint lapunknak táviratozzák — Gráczban. Egy 73 esztendő, Walter Ferencz nevű ember megölte 67 esztendő feleségét s azután maga jelentkezett a bíróságnál. A gyilkosság oka: féltékenység. Az aggyatyan észrevette, hogy valaki sürgölődik a matróna-feleség mellett s e feletti elkeseredésében ölte meg az asszonyt. Denikve: az öreg ember Gráczban sem vén ember.

— **Duplán.** A koronaszámítás bohozatala ugyan-csak megzavarta azoknak a fejét, a kik nem igen állanak barátságos lábon a számokkal. Annyira előveszi őket a buzgalom, hogy nemcsak a pénzt számítják duplán, hanem minden más mennyiséget is. Így például, mikor tegnap a tárgyaláson a bíró a vádlott korát kérdezte, az nyugodtan válaszolta:

— Hetvennyolcz.

A bíró meglepetve nézett végig a külsőleg javakorabeli emberen.

— Ugyan, ez lehetetlen.

— **Azaz bocsánat!** Tévedésből koronákban számítottam. Csak harminczkilenc éves vagyok.

— **Temesvár csödben.** Temesvárról jelentik: A kereskedő-világ szomorú számadást csinált

az ó-év végén. Drága a pénz! Ez volt a jelszó és különösen a temesvári kereskedő-világ érezte ezt. A múlt évben a város területén nem kevesebb, mint 9 csődöt és három fizetésképtelenséget jegyzett a törvényszék. Kezdte a csődöt tavasszal a *Max Sándor-féle* divatárú cég és jöttek sorban a következők: *Klein Henrik* kötél- és kárpit-gyáros, *Hoffmann S.* ruha-raktár, *Gungl M.* fiaí butor-raktár, *Kovács* testvér-ur- és női-divat-kereskedés, *Kuttin Gábor* utódai kalap és cipőraktár, *Schwartz* Dániel kerékpár és képraktár, *Tilschneider* és *Leyritz* uridivat-raktár és *Trautmann* György könyv- és papirkereskedés. Fizetésképtelenséget jelentettek a következő józsefvárosi kereskedők: *Politzer* testvérek, *Nissim* testvérek és a *Párisi áruház*. Az azelőtti évben összesen egy csőd (*Adler* Ignác üveges) és két fizetésképtelenség volt Temesvárott.

— **A betörők Eldorádája.** Egyik szegedi lap a következőképpen czírogatja meg az ottani rendőrséget: Jeles, jámbor testület ez a mi rendőrségünk. Egyik tisztviselőjének a kiszólása jellemzi az egész határjáró testületet. Mikor annak a híre elterjedt a városban, hogy a budapesti rendőrség már leküldte Szegedre a *Schreiner-czég* hirhedt betörőjét és hogy ez a jeles alak már a szegedi ügyészség börtönébe le is érkezett, ezen időtájt a rendőrség egyik tisztviselője, az egyik tb. alkapitány, a *Profétában* sörözgetett. Mikor meghallotta az örömhírt, nosza felkerekedett az előkelő öreg, még a sört is majdnem ott felejtette a kriglijében. Az asztaltársak kérdezték az örökkön derékfájásos tb. alkapitányt:

— Kapitány ur, ugyan hová siet olyan sebtibe?

— Hát hogye sietnék, mondá a kapitány bácsi hercegi grandezzával, hát nem hallották az urak, hogy a budapesti rendőrség leküldte a hirhedt *Schreiner-féle* betörőt? Már azt csak megnézem.

Ebben az esetben különben a legszomorubb tanulság az, hogy a mi érdemes és jámbor rendőrczéhünk szegedi betörőt csak akkor lát, ha más városok policziája expedíál neki. Ámde hisz ép ezért is Szeged tolvajnyelven a *slach mőzek* (betörők) Eldorádója.

— **Egészséges-e a tánc?** Most, farsang kezdetén a fiatalság bizonyára kíváncsi arra, vajjon egészséges-e a tánc? A kérdésre ilyen kategorikus formában természetesen igen nehéz a felelet. A tánc fejlődése még a legrégebb kultúrnépeknél kezdődik, ha mindjárt más formában is, mint amilyennek a mai kor hódol. Mindenesetre a tánc előmozdítja a különböző izomcsoportok harmonikus együttműködését és az emberi formának bizonyos biztosságot és eleganciát kölcsönöz, amelynek hiánya a táncban járatlanoknál nagyon is föltűnik. Ezért sajnálatos, ha a mai fiatal generáció minden alkalmat kerül és nem tánczol s a tánczolókat föltűnő számalmasan és gunyosan mosolyog. A tánc ép oly egészséges, mint például a kerékpározás, amit sok orvos, épen mint megbecsülésre méltó gyógymodot ajánl. Nem lehet pontosan meghatározni, melyik a tánczok közül az egészségesebb: eleink *menuett*-je, vagy a modern valzer, polka és mazurka, de itt is tekintettel kell lennünk a higienikus követelményekre. Az első kérdés az: *hogyan tánczoljunk?* Ez első sorban az egészségi állapottól vagyis a szervezettől függ. Gyöngékedők, különösen szivbajosok és nehéz lélekzetűek, továbbá halvány fiatal lányok, akár ne is tánczoljanak, vagy csak annyit, amit az orvos esetről-esetre megenged. Csakhogy az a baj, hogy épen ezek tánczolnak legtöbbit. De akár egészséges az ember, akár gyöngé, szakítson meg minden tánczot, mihelyt erősebb szivdobogást vagy szédülést érez. Mindenekelőtt az első kőrtáncznak nem szabad hosszan tartani. Mindig szoktatni kell a testet a megváltozott mozgáshoz. Fontos nagyon a ruházat különösen a nőknél, akik sajnos, igen gyakran a higienia legelemből követelményeit sem tartják szemük előtt. A ruha könnyű legyen és olyan kényelmes, hogy a testmozgás, különösen a lélegzés semmiképpen akadályozva ne legyen. A cipő

nem kevésbé igen fontos. Alacsony, kényelmes tánczzipők helyett, szűk cipőkbe szorítják bele a lábat, pusztán hiúságból. Ezekben pedig a lábak égnek és minden lépés fájdalmat okoz. A báltermet előbb elhagyni nem tanácsos, míg a test egészen le nem hűlt, sőt igen czélszerű, ha a bál vége felé egyáltalán nem tánczolnak. Mert épen az a baj, hogy a bál vége felé a párok megmagyarázhatatlan előszeretettől, minden ritmikus mozdulatot nélkülöző galoppot járnak, amit egészségi szempontból eléggé károsztatni nem lehet.

— **A francia összeesküvők.** Párisból táviratozzák: *Guérin*-t azonnal börtönbe viszik, valószínűleg a *clairvauxi* fogházba, a hol büntetését le fogja ülni. *Derouléde*-t és *Buffet*-t ma reggel 4 órakor a börtönből az északi pályaudvarba kísérték, a honnan reggel 5 órakor a belga határon lévő *Blandinba* szállították őket. Incidens nem fordult elő. Elutazásakor *Derouléde* azt kiáltotta:

— Más köztársaságot! — Éljen a köztársaság!

— **Letartóztatott kereskedő.** *Hungerleider* kiskunhegyesi kereskedő pár nap előtt nyomtalanul eltűnt. Rájöttek, hogy több rendbeli csalást és hamisítást követett el és ezért ugrott meg. *Hungerleider*-t a rögtön táviratilag széjjelküldött köröző levél alapján ma este Bécsben letartóztatták.

— **Öngyilkos honvéd tiszthelyettes.** *Finta* Aladár, a gyulai 2. honvéd gyalogezred tiszthelyettese tegnap délelőtt lakásán tiszti pisztolyával agyonlőtte magát. A golyó a jobb halántékába furódott és rögtön halált okozott. Az öngyilkos tiszthelyettes beregmezei benei illetőségű fiu volt, alig múlt tizenkilenc éves és csak pár hónap előtt került ki a *Ludovikából*. Napok óta várt türelmetlenül otthonról egy levelet, a melyet tegnap kapott meg. Mindjárt kézhezvétele után követte el az öngyilkosságot. Maga írta meg apjának a táviratot haláláról.

— **Az aradi telekkönyvezetőség értékforgalma.** Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1899. évbéli értékforgalmát a következő kimutatás közli:

I. A birtokban: 1. Élők között: a) szerződések által 723 esetben 2.390.524 korona, b) végrehajtás által 18 esetben 110.674 korona, c) haláleset következtében 219 esetben 495.220 korona, összesen: 960 esetben 2.996.418 korona.

II. A terheknél: új terhek keletkezése következtében. 1. Élők között: a) szerződések bekebelezése 1199 esetben 5.915.838 korona, b) igazolt előjegyzés 77 esetben 210.360 korona, c) végrehajtás utáni bekebelezés 334 esetben 331.046 korona, d) hagyatéki átszolgáltatás 146 esetben 46.626 korona. összesen: 1756 esetben 6.503.870 korona.

Zálogjogi törlések: 1164 esetben 3.502.202 korona.

Egyszerű előjegyzések 116 esetben 225.808 korona, a végrehajtási jognak már fennálló követeléseknél bekebelezése 102 esetben 303.098 korona. Már bekebelezett összegek átruházása 13 esetben 35.178 korona értékben.

Nemesi birtokban. Zálogjog bekebelezés 5 esetben 7.100.000 korona értékben és 1000 korona életjáradék.

Arad, 1900. évi január hó 4-én. *Martin* Gábor kir. telekkönyvvezető.

— **A kutba dobott ember.** Mint megirtuk, tegnap *Károlyi* Tibor gróf mácsai uradalmához tartozó *Abrány-pusztának* kutjáóól egy férfi holttestét huzták ki. A halott emberen külső sérülések nyomai látszóttak, melyek elárulták, hogy előbb megölték s úgy dobták a kutba. A férfit előbb nem ismerték, de sikerült megállapítani, hogy *Daraboncz* János 21 éves mácsai lakos. A vizsgálat megindítására különben ma kiutaztak az aradi törvényszéktől.

— **Figyelmeztetés az iparosoknak.** Az aradi kir. pénzügyigazgatóság — illetve városi adóadóhivatal meghagyásából testületi irodánk összeállította mindazon segédek és tanoncok névsorát, kik az aradi önálló iparosoknál alkalmazva

vannak. Miután a kijelentések még mindig nem eszközöltetnek a kellő pontossággal, felhívjuk a t. munkaadó urakat, hogy *nyilván- tartási lapjaikat* f. hó 10-ig testületi irodánkban a hivatalos órákon belül megtekinteni s esetleg helyesbiteni sziveskedjenek, mert a később jövő felszámolások figyelembe vehetők nem lesznek. *Az ipartestület elnöksége.*

— **A szárazéri hidak megszüntetése.** A szárazér szabályzó társulat által létesített s az aradi, sámsoni és apátfalvai határban lévő hidak megszüntetése a szárazéri társulat benyújtotta kérvényét a csanádmezei alispáni hivatalhoz. Ezen kérelem folytán az arad-makói dülőben lévő hid helyszini szemléjét 1900. évi február hó 19-ik napjának délelőtti 10 órájára tüzték ki. A helyszini tárgyalás vezetésével *Hervay* István tb. főjegyző biztatott meg. A tárgyalásra meghivattak Arad város közönsége, mint erkölcsi testület és az aradi ugynevezett gulyás dülőben lévő birtokosok is Aradváros polgármestere utján.

— **Templom fosztogató.** Ma reggel a *Szer- vita* atyák budapesti templomában észrevették, hogy a Páduai Szent Antal szobra alatt levő perselyt valaki feltörte s a pénzt kiszedte belőle. A rendőrségnél megtették a följelentést, mire rövid idő alatt a tolvajt ki is nyomozták *Nagy* Ignác 31 éves volt hivatalszolga személyében, a ki lopásért ma másfélévet ült. A rossz lelkű ember tagadott mindent, de a lopott pénzt különböző bünjelekkel megtalálták nála. Az utóbbi időben több ilyen eset fordult elő s valószínű, hogy ezeket is Nagy követte el. A rendőrség átkísértette az ügyészséghez.

— **A szatmári sikkasztás.** A legújabb szatmári szenzáció kissé elvonta a közönség figyelmét a közelmúltban lefolyt tragédia szomorú hőseiről és most mindenki a bankban történt sikkasztásról beszél. *Steinberger* József sikkasztását már régebben tudták a banknál, de nem merték nyilvánosságra hozni, féltették az intézetet attól a válságtól, a mely előállt volna, ha a betegek egyszerre megrohanják a pénztárakat és visszakövetelték volna betéteiket. *Steinberger* József, a sikkasztó, teljes mértékben birta a bank vezetőinek bizalmát. Ő helyettesítette, a mikor kellett, az igazgatót, a főkönyvelőt, átvette a pénzes leveleket, a leszámított váltókat, minden ellenőrzés nélkül. A hiány tegnap délutánig 56 ezer frtot tett ki ebből 28 ezer forintot az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai magukra vállaltak. A bank megbízásából dr. *Kelemen* Samu ügyvéd már két ízben járt Budapesten konferálni az ottani pénzügyintézetekkel, hogy ne vonják meg a banktól a hitelt, mert akkor okvetlenül válságba jut az intézet. A budapesti pénzügyintézetek 4 hivatalnokot küldtek ki, hogy az intézet megmentésére irányuló tanácskozásokon részt vegyenek. A közönség bizalma azért nagyon megingott az intézet iránt. A részvények árfolyama rohamosan csökkent 250 forintról 140-re. A megszökött pénztárost nem nyomozták. Felesége tegnap visszaérkezett Szatmárra, de lakásukra nem mehetett, mivel ott minden zár alatt volt.

— **A hóba kitett beteg anyja.** Borzalmas bűnygyben tart vizsgálatot a szegedi vizsgálóbírószág. A feljelentés *Csongrádról* érkezett a kir. ügyészséghez és azzal vádolt több testvért, hogy meg akarták ölni öreg, tehetetlen édes anyjukat. Minden modot megpróbáltak már arra nézve, hogy elpusztítsák az előregedett asszonyt, de annak szivós természete ellentállott eddig a sanyargatásoknak. Pár nappal ezelőtt kegyetlen tervet eszeltek ki. Ejjnek idején, a legnagyobb hidegben, az udvarra állították a magával tehetetlen asszonyt, arra számítván, hogy az odakünn majd megfagy. A szomszédban lakó emberek azonban észrevették az öreg asszony ellen intézett csunya mérenyletet és feljelentést tettek annak kinzói ellen. A vizsgálóbírószág már kihallgatta a gyilkossági kísérlettel vádolt testvéreket.

— **Meggyilkolt erdősz.** *Hohenlohe* herceg nógrádmegyei, szokolyai birtokán ma gyilkosság történt: *Mik* Márton erdőszet ismeretlen tet-

tár (december 27.): István. — A nap két 7 óra 33 perczkor, nyugszik 4 óra 9 perczkor. — A hold két 10 óra 51 perczkor, nyugszik délelőtt.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 755.7 milliméter, délután 2 órakor 756.0 milliméter. Hőmérsék reggel 7 órakor $0^{\circ} + 8.3$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 12.1$. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor D. 5. Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Boros, ködös, enyhe, helyenként csapadék. Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekllyemúzeum helyisége melletti filésierem.

Január 7. Az aradi vonós-négyes kamarazene hangversenye délután 5 órakor (Központi szálló.)

Január 8. Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 9 órakor.

Január 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Január 13. Gőzgépezők és gőzkazánfűtők vizsgája.

Január 14. A német-peregi gazdák szarvasmarha tenyésztő szövetkezetének alakuló közgyűlése.

Január 26. Körállatorvosválasztás Ternován.

Ajándék a gyűjtőknek.

Aki az Aradi Közlönynek öt új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg a magyar könyvpiac legszebb diszmunkáját

Mikszáth Kálmánnak

A JÓ PALÓCZOK

czimű 50 koronás művét.

Aki az Aradi Közlönynek három új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg

Bartók Lajosnak

TÉLI REGÉK

czimű 32 koronás gyönyörű aczélmetszetekkel illusztrált diszmunkáját.

Beküldött czimekre mutatványszámokat az Aradi Közlönyből két hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

VAROS ÉS MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi január hó 10-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

19. A tanács jelentése a templom-utca 4 sz. gör. kel. egyesültek temploma és paplaka, ugy a Kis Ernő-utca 12. sz. kántorlak és iskolaépületek telekkönyvi kiigazítása iránt folyamatba tett jogi lépések eredménye tárgyában. 20. Grünvald Vilma és Margit kérvénye atyjuk néh. Grünvald Ferencz volt városi mértekhivatali segédtsízt után halottas negyed utalványozása iránt. 21. A tanács jelentése Kalcsu Kriszto és Dregija Julianna, Lapuska Demeter, Szlapák Károly, Mittner József, Osztóin Arsza, Nádra János és Szilaj Mihály által emelt épületek községi adómentessége tárgyában. 22. Varga József asztalos mester kérvénye az 1900. évi párisi kiállításra készített szekrényének Arad sz. kir. város közönsége által való megvétele iránt. 23. A polgármester előterjesztése Horváth János kerületi orvosnak adandó két havi szabadságidő tárgyában. 24. A nagyméltóságú honvédelmi m. kir. miniszterium intézvénye a honvédhuszárlaktanya kiépítése tárgyában. 25. Az iskolaszéknek előterjesztése Györgyössy Rudolf községi tanítónak nyugdíjaztatása iránti kérelme tárgyában. 25. Lusztig A. aradi lakos és a lippai sörfőzde, Bondy és társa czég kérvénye a városi szin- és bérház épületben lévő sörcsarnok bérletének előbb nevezettről utóbb nevezetre való átruházása iránt.

Institoris Kálmán,
főjegyző.

Városi színház.

Szombaton, 1900. évi január hó 6-án:

Bérletiszünet.

Bérletiszünet

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

A menyem.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Fabrice Carro és Paul Billaud. Fordította: Adorján Sándor.

SZEMÉLYEK:

Leverdier . . . Mezel Péter.	Lodoiszka . . . Tájékerti B.
Leverdierné . . . Bácsné.	Tessard . . . László Gy.
Paul. fiuk . . . Pethes Imre.	Larnelle . . . Gáthi K.
Márta, neje . . . Szép Olga.	Gustave . . . Hajnal D.
Malescot . . . Bács Károly.	Marie Bánáthyne.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlet 92. sz.

Páros.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

A baba.

Operette 4 felvonásban. Irtá: Ordonneau Maurice. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette: Audran Edmund.

SZEMÉLYEK:

Lancelot . . . Harmath J.	Alésia . . . Felhő Rózi.
Maximin . . . Pintér Imre.	Chanterelle . . . Gáthi K.
Hilarius . . . Andorffy P.	Lorémois . . . Hegyessi Gy.
Hilariusné . . . Tolnainé.	Balthasar . . . Czako V.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint díszesen és jutányosan készítetteti el.

Jutányos árak. Diszes kiállítás. Pontosság.

Kleinroscheg-Elysée
a Segjőbb Beszögő

AZ „ARADI VONÓS NÉGYES“

Unger M. (I. hegedű), Pianezze I. (II. hegedű), Sperber F. (viola), Mütter Müller J. (gordonka).

f. é. január 7-én, vasárnap tartandó

második kamara zene estélyének

műsora:

1. Beethoven: E-moll vonós négyes, 59. mű, 2. szám, (Rasoumoffsky.)

I. Allegro.

II. Molto adagio.

III. Allegretto.

IV. Finale (Presto.)

2. Tschairowsky: Andante cantabile. (D-dur 11. mű vonós-négyeséből.)

3. Volkmann: G-moll vonós négyes.

I. Allegro con spirito.

II. Andante.

III. Scherzo (Allegro molto.)

IV. Allegro energico.

Kezdete délután 8 órakor.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

különbféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes celloidin stb. papírokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

1 életnagyságú nagyított mellkép 30 korona,
6 darab mignon-fénykép 4 korona,
6 darab vizit-fénykép 6 korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca, Minorita-palota. Bejárat a m. kir. posta mellett.

Megérkezett!

A legjobb minőségű

OROSZ ES CHINAI TEA

eredeti csomagolásban és kimerve

kilója 10 koronától 86 koronáig.

TÖREDÉK TEA

kilója 8 korona.

Valódi jamaikai és belföldi rumok

literje 2 koronától 7 korona 40 fillérig üveggel együtt, hres üvegek a beszámított árban visszafogadtatnak.

VOJTEK és WEISZ

tea és rum nagykereskedése

ARADON.

! INGYEN !
 ● kapja mindenki ●

Petőfi Sándor összes költeményeit

diszkötésben, azonfelül a

Magyar Szinművészet

gazdagon illusztrált könyvét, ha előfizet a vidék legnagyobb napilapjára, az

ARADI KÖZLÖNYRE.

Míg a készlet tart, a fenti két művet minden új előfizető megkapja ingyen!

D. WAGNER és TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK BUDAPEST
 DE TIMÓDY-UTCA 3
 (a Gólya-malom
 mögött.)
 MINT BETÉTI TÁRSASÁG

SZIKVIZGYÁRAK BERENDEZÉSE és ELLATÁSA.
SÖR és BORKIMÉRŐ KÉSZÜLEKEK.
 FÉMONTÓDE
 ELEKTRO-GALVANIKUS FÉMLEMEZELÉSI INTÉZET.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTÉSEN
 FOLYÉKONY SZENSZAV

84

Elsőrendű hazai gyártmány.

Mégis csak legjobb a mindenütt kapható

Fiumei

1867

Csokoládé

és Cacaó.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és **halhólyag**, az egyedüli legbiztosabb legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan. Gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tucszatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts amerio. tucszája frt 3.— 4.— és frt 5.—
Női óvszerek Hassé tanár-féle frt 2.—. Mensinga tanár-féle frt 2.50. dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tucszatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközölj utánvet mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,
 Bécs, Brandstätte 3. 1860

1881-ben alapított hírneves higiénia specialista cég.

20% engedmény!

ki e hirdetésre hivatkozik!

Földes Jódvasas csukamájolaja
 Oleum Jacoris Asseli jodoferratum Földes, tartalmaz 50% vasjódürt

Tüdőbaj-görvélykor ellen.

Kitünő hatású szer mirigygümőkör-görvélykor (scrophulosis), tüdőgümőkör (tuberculosis), heveny és idült hörghurut, mocsárláz (malária) ellen. — Ajánlva: satnya külsejű, ideges lágy gerincű gyermekeknek, fiatal fejlődő leányoknak, gümőkörös (scrophulotikus) egyéneknek.

Általános gyengeség esetében és mint vértisztító; — gége- és tüdőbajosoknak.

A megrongált szervezetet ujjaalakítja. A vérkeringést fokozza és szabályozza.

A vörös vértesteket gyorsan regenerálja. — A gümőkörös mirigyeket gyorsan vissza fejleszti. — Táplál, emeli a test súlyát és a testi erőt.

Könnyen emészthető, a gyomrot nem rontja, dugulást nem okoz.

Benne a jód nem keverék, hanem chemiai processus útján egyesítve jön elő.

A vasnak adagolása ez alakban legrationálisabb.

Ára 1 frt 20 kr.

Gutori Földes Kelemen
 gyógyszer-tára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Báli
 ujdonságainkat
 figyelmébe ajánljuk!
 Különlegességek
 selyem, gasier és divatkelmékben.

Valódi francia battistok, himzett és ajour, Caliko bálókra igen alkalmas és minden színben kapható.

Báli belépők (Entree), legyezők
 minden kivitelben.

Mennyasszonyi kelengyék nagy raktára.

Fegyházban kötött gyermek-, női- és férfi harisnyák.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
 Arad, Szabadság-tér 19.

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvege **35 kr.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **A. Bartilla's Erben**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1. Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 101 díjaztatnak. — Kapható **Aradon: Rozsnyay Mátyas** 227 gyógyszerárában, Szabadság-tér.

27000 drb.

kitűnő

szőlő-karó

7 suk magas,

minden elfogadható áron

azonnal eladó.

Azonkívül **2000 méter**

eser-tűzifa

(1 m. 60 cm. magas) 401

azonnal olcsón eladó.

Bővebbet a kavnai érdekeltségénél.

Legkellősebb, legkitűnőbb és nélkülözhetetlen

FOGTISZTÍTÓ SZER tubusokban.

Törvényesen védve.

1 tubus 60 fillér. (30 kr.) • Mindenütt kapható.

6 darab diszes dobozban **3 korona** bérmentve.

Egyedüli készítő és fészétküldési raktár: 2805

SCWARTZ illatszergyára, hygien. kosmet. labororium

Budapest, Damjanich-utca 28.

Gyári raktár és főközlöt: **Temesvárott** (Színház-épület.)

Főraktár: **VOJTEK** és **WEISZ** győgyáru nagykereskedésben.

1804—1899. szám.

Nyersbőrök eladása.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménesintézetén 1900. év folyamán levágás vagy elhullás folytán származandó összes nyersbőrök eladása tárgyában 1900. évi január hó 19-én délelőtt 10 órakor alulírt igazgatóságnál ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A bőrök két csoportban kerülnek eladásra, még pedig:

I. csoportban a szarvasmarha-, bivaly-, ló-, szamár- és sertésbőrök,

II. csoportban a juhbőrök.

Ajánlatot tenni csak csoportonként lehet, s az I. csoportra pályázók 600 korona, a II. csoportra pályázók pedig 200 korona bánatpénzt tartoznak ajánlatukhoz csatolni.

Érdeklődők a várható bormennyiségek felől való tájékozás, továbbá a részletes eladási feltételek és ajánlati minták végett forduljanak személyesen vagy írásban alulírt igazgatósághoz.

Mezőhegyes, 1899. decz. 16.

A m. kir. áll. ménesbirtok igazgatósága.

2956

Frankfurter Sándor és Fia

egyenruha és hadi felszerelési intézete

Budapest, V. ker., Fürdő-utca 9. szám.

Szerződésbeli szállítója a cs. és kir. hadapródiskolának Budapesten, szállítója a 69. gy.-ezred tisztikarának, a pármái herceg udvari személyzete részére, valamint számos tábornok, törzs- és főtiszteknek.

A cég temérdek elismerő okmány és levél birtokában van, a mi teljes biztosítékot nyújt arra, hogy bárki a legnagyobb bizalommal fordulhat hozzá.

A **Frankfurter Sándor és Fia** egyenruha és hadfelszerelési cég legelsőik egyike a fővárosban, a mely nagy egyenruha szállító üzlete mellett, a legelegánsabb kivitelben készít

420

polgári uri ruhát is,

valódi angol sanerben, saját műhelyeiben, a cégtulajdonos saját szabása mellett, a polgári ruhák csakis kiváló angol szövetekből készülnek.

Szállít egyenruhákat: Tábornokok, törzs- és főtisztek, m. k. honv. tisztek, csendőrség és pénzügyőrség részére.

A cég egyik tagja gyakrabban és már legközelebb is le fog rándulni Aradra, hogy a rendelvényeket személyesen vegye át. Kéri tisztelettel az aradi helyőrség és nagyközönség szíves pártfogását.

Árjegyzékekkel és információkkal bérmentve készséggel szolgálunk.

Szállít egyenruhákat: vasuti, posta, távirada, erdész hivatalnokok, bányászok és tüzoltó egyleteknek. Az egyenruhán kívül mindennemű felszerelési cikkeknek is a legfinomabb és legjutányosabb áron.

Önkéntesek az önkéntesi jog elnyerésére szóló okmányok iránti felvilágosításokat mindenkor megkapják cégünkénél.

Aradvármegye alispánjától.

35097—1899.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A talpasi kőröshidvám bérletének további biztosítása céljából 1900. év január hó 20-án délelőtt 10 órakor a vármegyei alispáni irodában zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Ezen bérbeadás 1900. évi márczius hó 1-én kezdődik s tart három egymásutáni évig, vagyis 1903. év február hó végéig.

Az évi bérösszeg, illetve kiáltási ár 1200 korona.

A szedhető vámdíjak a következők:

a) minden befogott marha után (6) hat fillér,

b) minden szabadon hajtott marha után (4) négy fillér,

c) minden aprómarha után (2) kettő fillér.

A vámfizetések alóli menteségek s egyéb feltételek a versenytárgyalás napjáig a vármegye főszámvevői, valamint a kisjenői főszolgabírói hivatalokban megtekinthetők.

Miről versenyezni szándékozik azzal értesítetnek, hogy zárt írásbeli ajánlataikat 10% bánompénzzel együtt fenti időpontig annak kijelentésével, hogy a feltételeket ismerik s azoknak magukat alávetik, annál is inkább terjesszék be a vármegye alispánjához, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1899. december hó 22-én.

Dálnoki Nagy Lajos,
alispán.

3003

Szöllőkaró eladás.

Zarándi erdőkezelőségünknel, Zaránd község mellett szép

szöllőkaró

ezrenként 24 frtjával kapható.

Raktárunk **megyei ut** mellett fekszik, tehát a szöllőkaró bármikor szállítható.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

NEUSCHLOSZ-féle RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ERDŐKEZELŐSÉGE

Szapáry-Liget.

2994

1426—1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság V. 2990—899. sz. végzése által Geller I. aradi czég javára Beck Alajosné szül. Somodi Teréz aradi lakos ellen 379 frt 52 kr. tőke, ennek 1899. évi január hó 23. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 66 frt 18 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmából bíróság lefoglalt és 356 frtra becsült butorokból álló ingók, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 2990/99. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Aradon Kossuth-u. 68. sz. leendő eszközlésére 1900. évi január hó 8-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czik 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1899. évi decz. hó 24 napján.

Györffy Arnold,
bir. végrehajtó.

406

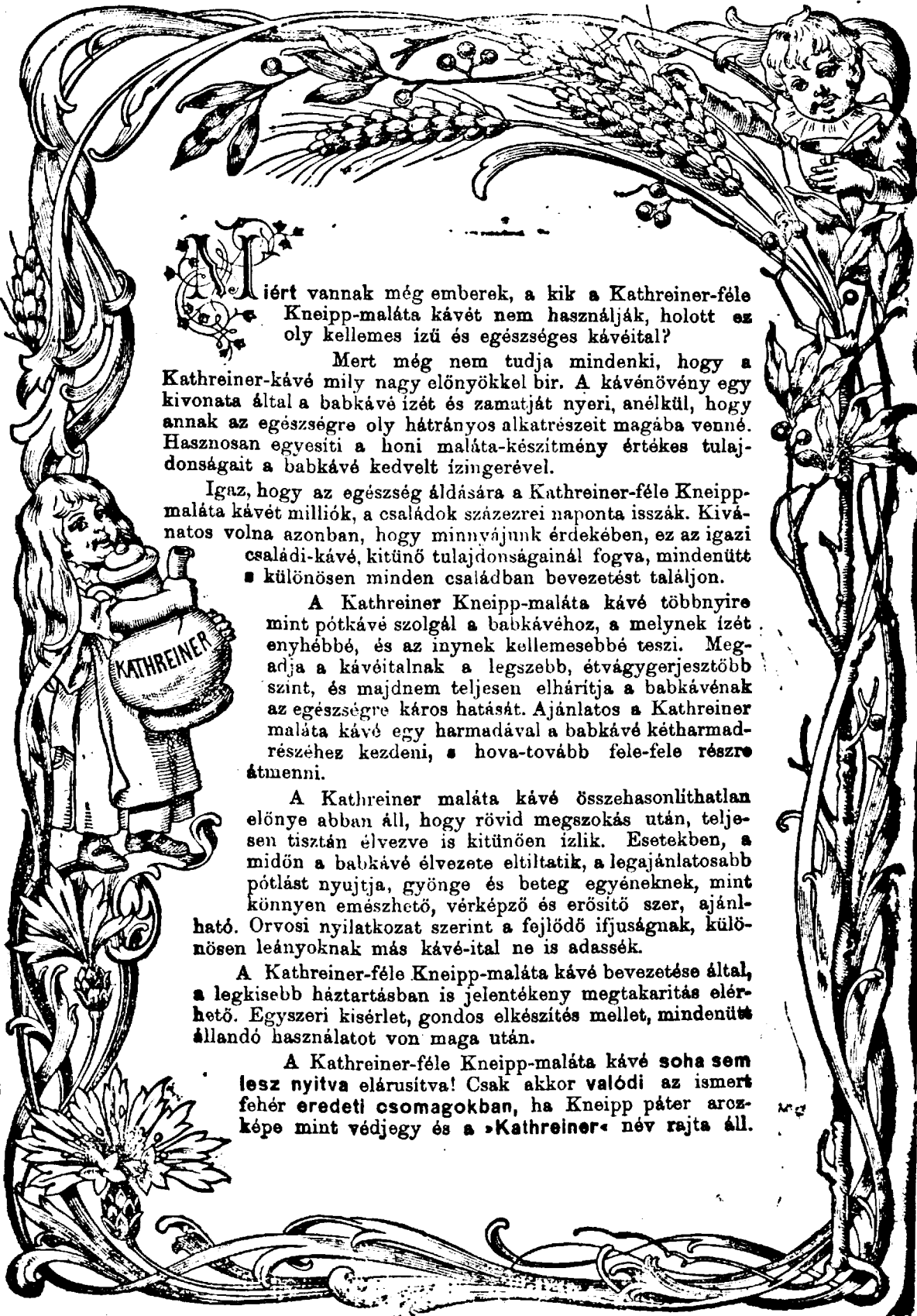
Lakik Vörösmarthy-u. sz. 3.

Hirdetmény.

A nméltóságú belügyminiszterium 82617/899. sz. magas körrendelete alapján figyelmeztetem a Chilebe utazni akarókat, hogy magukat kellő uti költséggel lássák el, mert Genuában kapnak ugyan közvetlen jegyet a rendeltetési helyig, de miután Montevideóban közvetlen csatlakozás nincs ott 8-10 napig kell magokat fenntartaniok és kellő életfenntartási eszköz hiányában onnan visszatolonczoltatni fognak.

Arad, 1899. december 28.

Sarlot,
főkapitány.

Némiért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé nem használják, holott ez oly kellemes ízű és egészséges kávéital?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner-kávé mily nagy előnyökkel bír. A kávénövény egy kivonata által a babkávé ízét és zamatját nyeri, anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkotórészeit magába venné. Hasznosan egyesíti a honi maláta-készítmény értékes tulajdonságait a babkávé kedvelt ízingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kíváncsi volna azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi-kávé, kitűnő tulajdonságainál fogva, mindenütt különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-maláta kávé többnyire mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, a melynek ízét enyhébbé, és az inynek kellemesebbé teszi. Megadja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb színt, és majdnem teljesen elhárítja a babkávének az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner maláta kávé egy harmadával a babkávé kétharmad-részehez kezdeni, s hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner maláta kávé összehasonlíthatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, teljesen tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Esetekben, a midőn a babkávé élvezete tiltatik, a legajánlatosabb pótlást nyújtja, gyöngé és beteg egyéneknek, mint könnyen emészhető, vérképző és erősítő szer, ajánlatos.

Orvosi nyilatkozat szerint a fejlődő ifjúságnak, különösen leányoknak más kávé-ital ne is adassék.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is jelentékeny megtakarítás elérhető. Egyszeri kísérlet, gondos elkészítés mellett, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé soha sem lesz nyitva elárúsítva! Csak akkor valódi az ismert fehér eredeti csomagokban, ha Kneipp páter arczképe mint védjegy és a »Kathreiner« név rajta áll.

Eladandó

Aradon
a Kórház-utca 15. sz.
alatti 3489 □-ölnyi

kert

mely a Kórház-utczától a Dezső-utczáig terjed egy csinos lakházzal, egy magtárral, ker-

tészlakkal és egy üvegház a belső virágokkal együtt — vagy egészben vagy egyes házhelyekre felosztva. Egyes házhelyek □-ölenként 8¹/₂ frttól 10 frtig kaphatók. — Bővebbet

Hruzek Bélánál

Uj-Aradon Fő-utca II. sz. a.

és szivességből

Tabakovits Emil

ur építészeti irodájában Aradon
Tökölly-tér 2. sz. alatt.

AZ ORSZÁGOS

szőlőoltványtelep részvénytársaság

ez évi terméséből

eladó

nagymennyiségű különböző fajú I. oszt. gyökeres fás

szőlőoltvány

továbbá sima és gyökeres

amerikai vessző.

Az árakra és szállítási feltételekre nézve bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság.

Arad (Csanádi palota II. em.)

2975

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánva fiatal emberek részére csóbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a légczélyszerűbb és legjobb a

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr. postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr.,
2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr. 208

Gyógyszertár a Nádorhoz,

Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-szappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőlgypor** egy dohoz 70 kr. **Külmű és valódi Epezsappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség
gyógyítására **ezrek mennek Karlsruheba** holott ezt a célt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.
Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. ez. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapesten: Török József és dr. Egger Leo „Nádor” gyógyszer-táraiban, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint más-kép bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiumé-ben pálya díjjal koszorozott. Értékellen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a ROZSNYAY M.-féle pályakoszorúzott készítményt kerje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírosán Rozsnyay Mátyás nevével aláírása olvasható.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját termésű ménési édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Csak 3 forint.

A legszebb és legczélyszerűbb

Alkalmi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)

Arcképek életnagyságban bármely beküldött fénykép után. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezesség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándéknak szánt megrendelések előbb küldendők be.

Bodascher Siegfried

jutalomdíjazott műterme 43

Bécs, II., Praterstrasse 61.

5643. sz.

Árverési hirdetmény.

A pécskai m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó „Hajlás” nevű B. üzemosztály 1, 2, 3, 4, 6, és 9, osztágaiban kitűzött 1898, 1899, és 1900. évi vágások fakészletei az alább részletezett kiterjedésben és becsárak mint kikiáltási árak alapvétele mellett a pécskai m. kir. erdőgondnokság iroda helyiségében 1900. évi január hó 17-én d. e. 9. órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverésen elfognak adatni.

És pedig:

1.) 1898. évi vágás 68.54 k. hold kiterjedéssel 1445 ürm³

hasáb fára 1265 ürm³ dorongfára és 1896 szekér galyfára becsült fatömeeggel kikiáltási ára 6646 korona.

2.) 1899. évi vágás 68.64 k. hold kiterjedéssel 268 ürm³ hasábfára 508 ürm³ dorongfára 2707 szekér galyfára becsült fatömeeggel kikiáltási ára 5886 korona.

3.) az 1900. évi vágás 68.54 k. hold kiterjedéssel 1664 ürm³ dorongfára és 3863 szekér galyfára becsült fatömeeggel: kikiáltási ára 8264 korona.

Osszesen 205.72 k. hold vágás 1713 ürm³ hasábfára 3437 ürm³ dorongfára és 8466 szekér galyfára becsült fatömeeggel, kikiáltási ár 20796 korona.

Bánatpénzt a kikiáltási árnak 10%-a. Ajánlatok úgy az egyes évi vágásokra külön-külön, mint az österületre elfogadtatnak s az árverési nap délelőtti 9 óráig pécskai erdőgondnokságnál benyújtandók. Az árverési és szerződési feltételek alulírott főerdőhivatalnál, valamint a pécskai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szabálytalanul felszerelt valamint elkésve vagy távirati uton benyújtott ajánlatok és utóajánlatok el nem fogadtatnak s az ajánlatok elfogadása felett a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Miniszter Ur tetszése szerint határoz.

Lippa, 1899. Deczember hóban.

291. M. kir. erdőhivatal.
Utánnymat nem díjaztatik.

A „Füles Bagoly“

mint két év óta minden száma,
 ugy a mai szennázciós száma
 is ma, **szombaton**
 délben jelenik meg

**ÉPÜLET-
 ÉS
 MŰLAKATOS.**

PANKERVITKOR

ARAD.
 Akacia utca 1 szám.

Különlegesenek:

ACZELLEMEZ REDÖNYÖK
 Szabályozható kályhák, napellenzők.

Telefon 202

Nedves fal száritására vasokozarak napidij mellett bármikor kaphatók.

Tyukszem,

szemölcs, bütyök és mindenféle bőrkeményedést
 bántalmas rövid idő alatt elmulasztja a

Hajós-féle

ANAGALLIN

Ára 35 kr.

Nyilatkozat. Tekintetes Hajós Árpád gyógyszerész urnak Arad.
 Fogadja legmélyebb köszönetemet az Ön által feltalált csodás hatású Ana-
 gallin-ért, mely a régi kínzó bőrkeményedéstől rövid idő alatt és igen sike-
 resen megszabadított. El nem mulasztom az Ön igazán kitünő szerét a szen-
 vedő emberiség figyelmébe ajánlani. Arad, jul. 24. Tisztelettel Szelle Józsefné.

A párisi és londoni hygienikus kiállitáson kitünő készítményeiért, nagy arany-
 éremmel, díszoklevéllel és érdemkereszttel kitüntetve. Kapható egyedül a
 készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára

Aradon, Andrassy-tér 22.

A megyeházzal szemben.

Hoffmann Sándor

árúháza

ARAD, Atzél Péter-utca (Szinház-épület.)

Báli belépők
 darabja 7 korona.

Legujabb báli legyezők
 darabja 80 fillér.

Gyönyörű nyakkendők darabja
egy korona.

Kötények és Ingblousok leg-
 ujjabb kivitelben vannak.

Valódi Prágai 1^a bőrkeztük
 95 kr. párja.

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak fize-
 tessel felvétetik.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utca 28. sz. a. levő
 (saját házában.)

A gazdag készletben levő új és át-
 játszott zongorák eladás és bérbeadásra
 a legjutányosabb árban rendelkezésére
 állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások
 jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedűk és hang-
 szerekhez szükséges kellekek, egyes alkatrészek nagy válasz-
 tékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig
 készletben vannak s minden legujab zenemű hangjegyei kaphatók.

Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, ma-
 gyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár,
 kötetenként 50 krajczár olvasási díj mellett.

Uzletemet a nagyérdemű közönség szives pártfogásába
 ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról.

Krispin József, ARAD, Deák Ferencz-
 utca 28. szám alatt.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA, RUM ÉS COGNAC NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÖRÖK GYÁRA.

Gyár és központi iroda: BUDAPEST-KÖBÁNYA, X. Füzér utca 30.

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Kapható a bizományi raktárban: **DAIMEL LAJOS** urnál.

Ministeri rendelet

értelmében 1900. január hó 1-től a korona számítás kötelező! Minden félreértés kikerülése végett szükségessé válik minden számlanyomtatványra feltűnően megjegyezni, hogy az összeg korona értékben számíttatik, miért is a t. közönség kényelmére

kész bélyegzőket és pedig:

Korona, ✂ Korona fillér, ✂ Korona érték, ✂ Kronenwährung, ✂ 1900. stb. nagy választékban, mindennemű hozzávaló feltűnő festékekkel raktáron tartok és mindig készen kaphatók:

a Bpesti gyorsajtó nyomdában és ruggyanta bélyegző intézetnél Andrássy-tér 19. sz. a. a „Központi szállodában“ **Keppich Zsigmondnál.**

Vidéki rendelések azonnal eszközöltetnek. — Városi és megyei telefon 345. sz.

Kuzás már 1900. évi január hó 9., 10. és 11-én.

<p>III. osztály.</p> <p>Megujtási sorsjegy: Egy nyolczad : frt 2.— Egy negyed : . frt 4.—</p>	<p>V. sorsjáték.</p> <p>Vételsorsjegy: Egy nyolczad . . . 4 frt. Egy negyed 8 frt.</p>
 <p>— Főnyeremény : 80.000 Korona. —</p> <h3>OSZTÁLYSORSJEGYEK</h3> <p>nagy számválasztékban kaphatók az 2886</p> <h2>ARADI IPAR- és NÉPBANK</h2> <p>pénzváltó üzletében</p> <p>ARADON,</p> <p>„Pohár Kereszt“ épület.</p> <p>Telefon : 100 szám.</p>	
<p>Megujtási sorsjegy: Egy fél: . . . frt 8.— Egy egész : . frt 16.—</p> <p>V. sorsjáték.</p>	<p>Vételsorsjegy: Egy fél 16 frt. Egy egész 32 frt.</p> <p>III. osztály.</p>

Borosjenőn

a piacon lévők,
eddig Blau Dávid által bérbé birt

bolthelyiség,
lakház és mellékhelyiségek

1900. évi április hó 1-től

bérbe adatnak.

Bővebb felvilágosítás nyerhető László Albert kir. tlkvvetőnél Borosjenőn.

Tégla eladás.

Tetszésszerű mennyiségben, igen jól kiegészített

tégla

kapható alulírott nál.

A téglatelep a kurticsi országút mentén, a vasuti pályaudvar közelében van.

Kirle Antal,
Flórián-utca 6b sz. 404

ARAD LÁTVÁNYOSSÁGA

PORTER VILMOS

KORONÁS ÁRUHÁZA.

Fővárosi mintára ujonnan berendezve és tetemesen megnagyobbítva.

A földszinten:
Diszmuárak és alkalmi ajándéktárgyak.

Az emeleten:
Férfi divat cikkek és uti eszközök.

A földalatti helyiségekben:
Gyermekjátékok és berendezési tárgyak.

Egyedül a maga nemében. Legolcsóbb beszerzési forrás

alkalmi ajándékoknak.

Rengeteg választék. Meglepő újdonságok. Bámulatos olcsó árak.